România pitorească

REVISTĂ EDITATĂ DE MINISTERUL TURISMULUI

ANUL VII
7. 1978
NR. 79

România pitorească

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE MINISTERUL TURISMULUI

POP SIMION
redactor șef

TOMA GEORGE MAIORESCU
redactor șef adjunct

CORNEL BOZBICI
secretar responsabil de redacție

HOLIDAYS IN ROMANIA
VACANCES EN ROUMANIE
FERIEN IN RUMÄNIEN
ТУРИЗМ В РУМЫНИИ

EDIȚII ALE REVISTEI ÎN LIMBILE ENGLEZĂ, FRANCEZĂ, GERMANĂ, RUSĂ

Redacția: Bd. Poligrafiei Nr. 3 Sector 1, București, Cod 71556. Telefon 18 34 90

Prețul unui abonament este de 9 lei pe trei luni, 18 lei pe șase luni, și 36 lei pe un an.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul export-import presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001 telex 011226 — București

Vremea

AUGUST 1978:

lună caldă și însorită

Exceptînd cîteva zile — cele de la 5–6, 18–19 și 24–25 august — vremea va fi deosebit de frumoasă pe tot parcursul lunii și în toate ținuturile țării, inclusiv regiunea de munte și litoral.

În Banat și Oltenia căldurile vor fi mai mari decît cele caracteristice lunii august, pe cînd în centrul țării și o parte din Moldova temperaturile vor fi ceva mai coborîte decît cele normale. Cele mai mari călduri se vor constata la: 2–5, 14–17, 21–24 și 29–31 august. În jumătatea de sud-vest a țării vor fi între 25 și 31 zile cu temperaturi de vară și din acestea în circa 20 de zile temperatura va urca la peste 30°. În regiunea de munte mai înaltă de 1200 m temperatura nu va urca peste 25°, iar la 2500 m altitudine se va înregistra într-o dimineață temperatura minimă absolută a lunii de -4°. Temperatura maximă pe țară se va semnala în cîmpia Banatului și va fi de 37°.

Cerul va fi însorit aproape în toate zilele. Întrucît principalele fronturi de ploi, ce vor atinge teritoriul în jurul datelor de: 4–6, 12, 17–18, 21, 24–25 și 30–31 august, vor da mai mult ploi locale sau regionale sub forma averselor de scurtă durată. Sînt probabile 2–6 ploi în sud și 6–12 în regiunea de munte.

În primele 3 zile vremea va fi frumoasă, însorită și cu călduri caniculare în regiunea de cîmpie, unde temperatura va urca pînă la 35°. În nordul extrem al țării temperatura va urca pînă la 27°.

Între 4 și 7 august timpul va deveni instabil din cauza unui front atmosferic, ce va traversa țara de la nord spre sud. Vor cădea averse însoțite de fenomene electrice, iar temperatura va scădea simțitor.

De la 8 la 16 august se va instala în toată țara o vreme frumoasă, cu temperaturi tropicale în regiunea de cîmpie și cu un cer mai mult însorit. Cîteva averse locale se vor observa în regiunea de munte în jur de 12 și 15 august.

Între 17 și 19 august vremea va deveni instabilă din cauza unui front de averse însoțite, pe alocuri, de grindină, ce va traversa o mare parte din teritoriu. Vîntul se va intensifica înainte de trecerea frontului, iar după trecerea lui, temperatura va scădea simțitor.

Între 20 și 23 august timpul se va ameliora repede, devenind frumos, iar temperatura va începe să crească sensibil.

Între 24 și 26 august un nou front de averse însoțite de descărcări electrice și intensificări de vînt va străbate o parte din țară. Pe unele suprafețe vor cădea cantități mari de apă. Temperatura va scădea.

De la 27 la 31 august vremea va fi frumoasă și se va încălzi, temperatura urcînd pînă la 32° în regiunea de cîmpie. Cerul va fi variabil, mai mult senin. Cîteva ploi locale vor cădea la 30–31 august în nordul țării și în zona de munte.

NICOLAE TOPOR

Vreme de o săptămînă dl. Walter Jona, ministrul imigrației și naționalităților din statul Victoria-Australia, a făcut o vizită în România. Înaltul oaspete a cunoscut îndeaproape potențialul turistic al Bucureștiului, al litoralului românesc, a vizitat Bucovina cu celebrele sale mănăstiri și alte zone de mare interes turistic din România. La București ministrul australian a fost primit de **Nicolae Doicaru**, ministrul turismului din România.

30 DE ZILE

● Casa natală a iubitului nostru Ion Creangă aduce la Humulești — azi cartier al orașului Tîrgu Neamț — peste trei sute de mii de vizitatori în fiecare an. ● Pînă în 1980 — aflăm de la O.J.T. Timiș — fiecare comună a județului va fi legată de Timișoara printr-o șosea asfaltată. Rețeaua rutieră care cuprinde în prezent 1 575 km va număra, în 1980 2 000 km. ● O.J.T. Covasna, Consiliul județean al pionierilor și Consiliul județean pentru educație fizică și sport au colaborat la publicarea unui interesant ghid (ediție bilingvă, româno-maghiară) care, pe lîngă potecile turistice marcate din județul Covasna, prezintă drumețului de orice vîrstă monumente de istorie și arhitectură, muzee și case memoriale, stațiuni balneoclimatice, cabane, campinguri și hoteluri, monumente ale naturii aflate în această frumoasă parte a țării. Redactat de Kisgyörgy Zoltan, Gheorghe Rabu și Grëzä Ferencz, ghidul mai cuprinde informații despre obținerea brevetului și insignei «Amicii drumeției» și este ilustrat cu fotografii alb-negru și utile schițe de traseu. ● Armega Vasile din București ne informează că la poalele Parîngului, în stațiunea turistică Novaci, în locul unde începe șoseaua alpină Novaci-Șugag, se află un interesant muzeu de științele naturii ale cărui colecții — exemplare ale faunei Carpaților meridionali — se datorează pasiunii profesorului N. Stoicu, directorul Liceului de exploatare forestieră. ● La «Hotelul roman» din stațiunea Herculane, oaspeții a cărui arhitectură înglobează în mod inspirat vechile băi romane, au fost amenajate două încăperi destinate tratamentului cu apele termosulfuroase ale izvorului Hercule. Concepute în chip original, elementele confortului modern au fost mascate, păstrînd, pe cît posibil stilul antic (iluminare cu «torțe», conducte din lemn) și lăsînd pacienților bucuria de a privi direct în stîncă un basorelief roman înfățișîndu-l pe eroul patronimic al stațiunii. ● «Francezul» — declară, după un recent sondaj în rîndul unor largi categorii de oameni, Pierre Amalou, directorul general al Societății Voyage Conseil — nu e interesat în mod real în civilizația Loisirului. Unul din trei nu poate să-și ia vacanța în fiecare an. Conform datelor obținute în urma sondajului, francezul vrea în vacanță lucruri foarte simple: plimbare, spectacole de tot felul, sport. Contrar așteptărilor, tinerii nu cer aventuri extraordinare, ci bucurii obișnuite, iar concluzia firească este: «Modernitatea e mai mult în stil decît în fond». ● Cu ocazia explorărilor întreprinse anul acesta în munții Sebeș, Vîlcan și în Podișul Transilvaniei — ne informează corespondentul nostru Vasile Giurgiu din București — clubul de speologie «Emil Racoviță» a descoperit și cartat în premieră 35 de avene și peșteri. ● Firma americană «Touring» a lansat anul acesta la agențiile sale 460 de mii de broșuri publicitare, fiecare cu cîte 288 pagini și cîntărind 670 g. Socotelile ar fi că, la transportul lor, ar fi fost nevoie de 31 de camioane a 10 tone — lucru care ne arată ca greu atîrnă, cîteodată, reclama... ● Ar fi frumos dacă am găsi la toate cabanele noastre cîte o «carte de vizită» ca aceea pe care cabana Arpaș o prezintă acum vizitatorilor săi. Pe un panou executat de Antoni Dietter, pictor amator din Orașul Victoria, putem citi un excurs istoric al cabanei, realizat de inginerul pensionar [illegible] pasiunii sale turistice scriind și monografia Orașului Victoria. ● Întreprinderea «Prodcomplex» din Tîrgu Mureș (strada Gheorghe Doja 177) continuă să livreze amatorilor rucsacuri cu cadru de aluminiu; comanda se face printr-o scrisoare adresată serviciului de vînzări, cu plata contra ramburs.

● Printre orașele gigant ale lumii, Londra (cu o suprafață de 1 580 km²) numără azi peste 7 milioane de locuitori, cifre desemnînd totodată și un fenomen de depopulare a capitalei britanice care cuprindea, în 1939, 8 milioane 6 mii de locuitori. Unele cartiere au pierdut peste 20% din populație, acestea fiind, de altfel, și locurile unde se înregistrează cel mai mulți șomeri. Studiile demografice arată că tendința populației este aceea de a se retrage, pe măsura posibilităților, în împrejurimile mai puțin aglomerate, unde visează — deziderat permanent al insularilor — să-și găsească locurile «în care-și pot tunde parcelele cu iarbă». Previziunile cele mai optimiste indică la Londra o populație de 6 milioane 500 mii locuitori pentru 1981 și doar 6 milioane pentru 1990. ● Pentru excursii și ieșiri la iarbă verde se vinde în Franța un aparat ingenios denumit «Ray-grill», cu ajutorul căruia fripturile pot fi rumenite excelent la... soare. Avînd o formă parabolică ce-i permite să capteze razele solare și să le concentreze pe un grătar, aparatul cîntărește mai puțin de 6 kg și poate fi purtat sub braț ca o umbrelă. E drept că pentru zilele noroase turiștii trebuie să se mulțumească, totuși, cu ustensilele mai vechi dar mai sigure. ● În curînd, hotelul «Diana» de la Băile Herculane va primi o replică arhitectonică asemănătoare, odată cu darea în folosință a noului hotel «Afrodita», (atenție, Diana nu era soră cu Afrodita!), cu o capacitate de cazare de 400 locuri, cu bază proprie de tratament, cu restaurant, bar de zi, piscină, sală polivalentă și terasă de vară. ● La Timișoara a intrat în circuitul turistic un nou hotel care poartă numele fermecătorului oraș de pe Bega. Cîteva amănunte despre noua casă a oaspeților: 300 locuri în camere cu unul și două paturi, mobilă din lemn de cireș, pardoseli mochetate, fiecare cameră posedă telefon, radio-televizor, balcon, baie, instalații de semnalizare. La parterul hotelului funcționează un restaurant, o terasă, un bar de zi, un snack-bar, o patiserie, salon de coafură și frizerie, un shop, un punct de informare turistică. ● La Brașov a avut loc la începutul verii simpozionul «Școala și natura». Au luat parte cercetători și cadre didactice din toată țara. Paralel cu această manifestare științifică s-a organizat expoziția «Natura văzută de copii». Cele 120 de picturi și desene redau acțiunile prin care micii cetățeni ai României participă alături de vîrstnici la protejarea mediului ambiant, a plantelor și animalelor declarate monumente ale naturii. ● În ultimii ani, în zona de nord a Moldovei au avut loc ample cercetări arheologice care au scos la iveală o sumedenie de vestigii ale civilizației traco-getice existentă cu peste două mii de ani în urmă pe această străveche vatră a pămîntului românesc. Continuînd studiul așezărilor traco-dacice de la Grănicești și Volovăț, arheologii au făcut și descoperiri noi. Astfel, un cuțit cu lamă de fier și mîner de bronz ornamentat cu motive spiralice — găsit pe valea Siretului — confirmă că făurarul său era traco-get, întrucît a folosit același decor ca pe ceramica tracică găsită aici, în nordul Moldovei. ● În numeroase stațiuni balneare continuă construirea de complexe sanatoriale de tratament destinate muncitorilor ogoarelor. La Băile Bizușa, județul Vaslui, «1 Mai» — Oradea au fost date recent în folosință astfel de «case ale sănătății» în care sînt găzduiți numai țărani. Altele asemănătoare se construiesc și în stațiunile Covasna, Olănești, Amara, Buziaș, Geoagiu, Sărata Monteoru pe lîngă cele existente la Olănești, Lacul Sărat, Nicolina-Iași. Capacitatea anuală a acestor sanatorii balneare rezervate țărănimii este de 40 000 locuri. ● Se desfășoară ample lucrări pentru valorificarea turistică a Peșterii Urșilor, situată în satul Chișcău, lîngă orașul Beiuș. Este cea mai mare peșteră din Munții Apuseni și, poate, cea mai frumoasă din țară, împodobită cu toate «găteliile» din gama concrețiunilor calcare — stalagmite, stalactite, văluri, anemolite, gururi, perle de peșteră, lacuri subterane etc. Întreaga peșteră va fi electrificată, fiecare concrețiune fiind pusă în valoare prin spoturi de lumină diversi colorată. Intrarea în peșteră se va face printr-o clădire în care vor fi amplasate un restaurant, un punct de informare turistică și un muzeu al peșterii. ● Este al treilea prilej prin care Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Maramureș împreună cu Biblioteca județeană propun audienței publice un eveniment de cultură cu ample semnificații naționale: e vorba de sesiunea de comunicări, devenită tradițională, **Momente ale culturii și civilizației maramureșene**, derulată în zilele de 24-25 iunie a.c. la Baia Mare, sub arcul de noblețe al festivalului național «Cîntarea României». Cele 26 de comunicări rostite de cercetători, profesori, militanți pe tărîm social-politic, oameni de artă și cultură de pe întreg cuprinsul țării, abordează o mare diversitate tematică: istoriografie, folclor, datini și ceremoniaIuri străvechi, sociologie, etnografie, heraldică maramureșană, demografie, onomastică, medievalism, evocarea unor mari cărturari patrioți, cultură materială, toponimie, texte și tipărituri privind continuitatea și permanența noastră în acest leagăn de cultură și civilizație al dacilor liberi, vatră din vatra străbună a pămîntului românesc. Simpla enumerare a cîtorva teme este de natură să sugereze anvergura și soliditatea ideatică a sesiunii: **Unitatea textelor din nordul Moldovei și Maramureș, Particularități ale latinei medievale în diplome și documente maramureșene, Considerații cu privire la cultura de masă și problemele demografice ale Maramureșului, Cea dintîi societate de lectură a românilor maramureșeni, Cultura materială oglindită în toponimia din Chioar și Maramureș**, sau elogiul unor cărturari ai locului, precum **savantul Florian Ulmeanu, poetul miner Lucian Georgiu sau dascălul de sat Petru Bilțiu-Dăncuș**. Este un act de cultură exemplar care va avea, fără îndoială, benefice reverberații în viața social-culturală a Maramureșului și a țării întregi, înscriindu-se în zestrea cea mai bună a culturii socialiste, la care contribuie deopotrivă toate județele țării. Considerăm acest eveniment ca făcînd parte din explorările pe orizontală și verticală din care se va hrăni disciplina încă neîndeajuns definită **turism cultural**, teritoriu în care revista noastră acționează cu persuasiune și neslăbită energie.

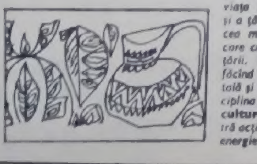

Fotografie de Natalia Dumitru

Creion

Eu, tu, el

PEREGRINI

noi, voi, ei

Să statuezi turismul de masă și să fii gata a-l practica la nivelul întregii țări — iată un fapt de istorie contemporană care, nu am îndoieli, va sta mult timp de acum încolo în atenția celor ce studiază sociologia și psihologia mulțimilor, bugetul de timp liber în continuă extensie al comunității, felul cum transpar cîștigurile economice în sfera vieții spirituale și invers, cum amplifică necontenit acestea din urmă dinamismul vieții materiale, cele două columne ale destinului național. A examina azi conceptul «turism de masă», resorturile intime ce-l compun și îl exercită în viața de toate zilele înseamnă a umbla — în gînd și în faptă — pe întreaga claviatură a procesului infinit care indică dezvoltarea multilaterală și armonioasă a personalității umane sau folosind un termen al filozofiei marxiste, ieșirea treptată a concetățeanului meu din imperiul necesității și pătrunderea lui definitivă în acela al libertății.

Este meditația fertilă pe care o oferă apariția recentă a Decretului Consiliului de Stat privind organizarea și dezvoltarea turismului de masă, procesul — aflat în deplină desfășurare la ora de față — al constituirii pe teritoriul întregii țări a comisiilor pentru turismul de masă, exercitarea largă a inițiativei colective pentru a întemeia sub bune auspicii și clare maniri activitatea acestor organisme obștești, registrul de soluții și programele pe care le vor adapta. Sînt fapte care se însumează cu mare forță de expresie în teza transformării acumulărilor de cantitate într-o nouă calitate, pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o afirmă cu patos revoluționar și vizionarism științific, chemîndu-ne să facem din aceasta principala pîrghie a dezvoltării actuale.

În acest orizont de gîndire și pe acest larg teritoriu al interdependențelor se situează recentele reglementări privind turismul de masă, adică izvorînd din faptele economico-sociale, civico-morale, științifice, cultural-artistice ale națiunii, fiind ireversibila, logica

continuare în pag. 14

POP SIMION

Redescoperirea muntelui

PIŢIGOIUL DE MUNTE

Aşa cum îl defineşte şi numele ştiinţific, Parus montanus, acest piţigoi [illegible] o specie «de munte», [illegible] în largul cetinilor [illegible] acolo unde, spre poala lor, [illegible] cu arborii foioşi (paltini, fagi, ulmi, sălcii etc.). De altfel, este evident [illegible] cu ceilalţi piţigoi [illegible] [illegible]

Rîndul printre piţigoii mici (de unde şi [illegible]) [illegible]

[illegible]

ALEXANDRU FILIPAŞCU

Dicţionarul staţiunilor

GEOAGIU -BĂI

1. Complexul «Germisara».
2. Hotelul «Diana».
3-4 Proceduri: ultrasunete, băi de lumină — locală şi totală
5-6 Izvorul şi cascada.
7. Vedere parţială a staţiunii (în stînga — hotelul «Diana», în dreapta — baza de tratament)

Fotografii de DRAGOŞ SPIŢERU

Dealuri, dealuri, dealuri. Cabarite din coamele pietroase ale Apusenilor. Pierdute încet, încet în apa Mureşului şi-n Cîmpul Pîinii, tipsia galbenă de-atîta grîu, unde cneazul român Paul Chinezu a repurtat o strălucită victorie asupra turcilor (1479), care vroiau să ocupe Orăştia... Spaţiu zmăului, de unde şi-a luat zborul mîndru şi tragic Aurel Vlaicu (1880—1913).

Şoseaua în bucle strînse are acoperiş verde. Pădurea ne cuprinde din toate părţile; conifere la 400—450 m altitudine. Pe o pancartă citim: «Perimetru de protecţia hidrologică. În afunduri clocotesc apele tămăduitoare; trebuie ocrotite şi puse în valoare. Izvoare de sănătate. Dacii le-au zis acestor locuri **Germisara** (germi — cald, sara — apă), nume preluat de romani, toponim devenit cunoscut prin numeroase inscripţii, indicînd locul în care-şi recuperau forţele ostaşii Legiunii a XIII-a Gemina, stabilită la Apulum (Alba Iulia). Băi, edificii publice, drum pavat cu lespezi de piatră făţuită şi prevăzut pe margini cu bordură, statui — un adevărat cult exprimat prin cuvintele eminte sănătoasă în trup sănătos — indică perioada de prosperitate a staţiunii antice; P. Furius Saturninus, guvernator al Daciei pe la anul 161 e.n., ridică aici un monument zeilor protectori Aesculap şi Hygeea.

Geologie şi istorie, medicină şi natație. Toate într-o palmă de pămînt înconjurată de dealuri, ozon şi linişte. La începutul secolului trecut, un medic dă următoarele indicaţii terapeutice: aici se vindecă reuma şi melancolia. În arhivele primăriei satului din apropiere — Geoagiu — se găsesc referiri la cei veniţi beteagi şi însănătoşiţi, precum şi la cei sănătoşi plecaţi... căsătoriţi! După 1920 încep oarecari amenajări, staţiunea rămînînd aproape cinci decenii în rîndul celor sezoniere şi de interes local, cu un singur doctor, «făcătorul de de toatele», locuitorii oferind şi cazare şi... sfaturi medicale.

Din pămîntul mustind de ape calde (33°C) s-au întrupat noile edificii de sănătate, însumînd azi peste o mie locuri de cazare, baze de tratament, unităţi de alimentaţie publică şi comerciale, ştrand, bloc de locuinţe pentru cei veniţi să asigure vilegiaturiştilor un sejur folositor şi plăcut. La început au apărut vilele, apoi «Diana», apoi Complexul U.J.C.A.P., baza B.T.T., casa de cultură, poşta, apoi «Germisara». În patronajul O.J.T. Hunedoara se află: Complexul «GERMISARA»: 306 locuri — cazare, 128 locuri pe serie la masă (terasa de vară, încă 40 locuri); bază de tratament: electroterapie, aerosoli, băi de lumină, băi la cadă, băi la bazin, sală de gimnastică, masaje, hidroterapie, împachetări cu parafină şi — noutatea — băi cu plante medicinale. Hotel «DIANA»: 158 locuri-cazare (confort I A), 135 locuri în restaurant (plus două terase de vară = 80 locuri), bar de zi, piscină. 10 VILE: 638 locuri; vilele noi nr. 2, 3, 4, 5 şi 17 au camere cu unul, două şi trei paturi (confort I), restul fiind de confort II şi III. ŞTRANDUL cu 3 bazine: unul pentru neînotători şi două mari (cel olimpic este folosit de lotul de natație, ştiut fiind că apa termală e mai «grea» pentru antrenamente!).

— Doctore **Robert Wichmann**, l-am întrebat pe unul dintre cei 7 medici şi 60 cadre medii-sanitare, care sînt calităţile principale ale acestor ape căutate din antichitate pînă acum?

— Ştiinţific, ele intră în categoria celor oligo-metalice mezotermale, avînd concentrări calcaroase şi feruginoase, precum şi calităţi radioactive. «Apa de Geoagiu» este întrebuinţată atît în cura internă (afecţiuni intestinale, hepatice, biliare etc.) cît şi sub formă de băi (reumatism, paralizii etc.). Aici am reuşit, în ultimul timp, să vindecăm cazuri dificile — poliartrite cronice reumatoide, în care literatura de specialitate spune că băile nu pot face nimic! Acest lucru ne îndreptăţeşte să continuăm cercetările şi să lărgim seria investigaţiilor, fiind siguri de reuşită în maladii asupra cărora înaintaşii noştri nu s-au pronunţat.

Turism şi speologie. Drumeţia-i sfîntă pentru cel venit să se însănătoşească. Împrejurimile Geoagiului? Deal peste deal şi apoi munţi, munţi sfîrtecaţi de ape. Păduri, chei, peşteri şi lacuri. În Dealul Măgura — peştera Cigmăului (aproape o oră, la sud de «băi»); pe pîrîul Clocota întîlnim vechi mori de apă (s-ar cuveni să fie mai bine întreţinute, luate sub ocrotire!); spre nord, drumul duce la Bozeş, şi de acolo se desprind trei văi spre Mada-Balşa, prin frumoase strîmtori, spre Cheile Ardeului şi spre Cheile Cibului-Băcîia, localitate unde a început îmbutelierea unor ape minerale de excepţie.

VALENTIN HOSSU-LONGIN

Agenda cicloturistului

CE TREBUIE SĂ ŞTIM DESPRE BICICLETE (3)

5. Cum se întreţine bicicleta? Cei care nu se pricep [illegible] [illegible] 13 58 65, 13 58 84 [illegible]

6. Pregătirea cicloturistului

Se impun anumite reguli şi pentru omul care pleacă a doua zi într-o excursie cu bicicleta. [illegible] Respiraţia creşte, [illegible] De aceea este bine să se plece la drum foarte de dimineaţă, pe răcoare; [illegible] Au fost precedente [illegible] Cicloturismul se începe cu excursii scurte de cîteva ore în jurul casei, apoi se trece la excursii de o zi, cînd se pot rula pînă la 100 km în două etape, cu cel puţin 5—6 ore de pauză între ele. Exersînd în cîteva zeci de excursii de o zi se poate mări, gradat, ritmul de pedalare alternînd şoseaua dreaptă cu pantele, pădurea cu cîmpia. Apoi, după cîteva luni de zile de antrenament sistematic de o zi se pot ataca şi trasee lungi. După un an, doi de cicloturism perseverent se pot întreprinde şi excursii în concediu de lungă durată gen Bucureşti—Litoral, Bucureşti—Braşov, Bucureşti—Piteşti—Craiova, apoi tururi ale ţării şi după aceea rute internaţionale de 10—15 zile cînd se pot parcurge etape de 100—120 km pe zi, ceea ce înseamnă de fapt o pedalare continuă de 5 ore cu 20—22 km/oră, ceea ce nu este un marş prea forţat pentru un cicloturist experimentat. Bunăoară, dacă se pleacă la 6 dimineaţa pînă la ora 11 se poate parcurge o asemenea etapă urmînd ca a doua parte a zilei (şi chiar ziua următoare) să fie consacrată vizitării oraşului, muzeelor etc. din localitatea de popas. Cicloturiştii experimentaţi — şi aceasta este idealul excursionistului cu bicicleta — pot pleca la drum şi cu corturi. În acest caz un cort de două persoane se împarte pe două biciclete — elementele constitutive ale cortului fiind prinse cu curele, în huse pe portbagaje, urmînd ca excursioniştii să asimileze din timp tehnica montării-demontării cortului pentru a efectua în cel mai scurt timp camparea şi plecarea.

Am înfăţişat în cadrul rubricii «Agenda cicloturistului» cîteva sfaturi oferite actualilor şi viitorilor drumeţi cu bicicleta. Dacă ar mai fi necesare şi altele, ori dacă cititorii noştri vor să afle şi alt gen de informaţii, experienţe, detalii tehnice despre bicicletă şi excursiile cu acest mijloc de transport revenit în actualitate să se adreseze cu încredere revistei noastre. Ţinem să facem, însă, un serios avertisment, mai ales începătorilor întru-ale cicloturismului: nimeni să nu plece la drum cu bicicleta pînă nu stăpîneşte foarte bine regulile de circulaţie rutieră, mai ales să cunoască la perfecţie toate însemnele de circulaţie care reglementează strict traficul rutier modern.

ION PREDA

CENACLUL R. P. (III)

La 53 de săptămîni de la prima întîlnire cu poezia și cititorii revistei din Cluj-Napoca, am reluat dialogul, tot la Casa de cultură a studenților, de data aceasta în cadrul manifestărilor cu public ale Cenaclului literar-artistic «România pitorească», înscrise în cea de-a doua ediție a Festivalului național «Cîntarea României».

«Fideli crezului și programului revistei noastre de turism și drumeție, spunea în deschidere redactorul șef, scriitorul Pop Simion, am venit aici să aducem, în primul rînd, un omagiu oamenilor de știință și de bine, care prin tot ceea ce studiază și întreprind contribuie la ocrotirea naturii, la salvarea monumentelor pămîntului în veac de veacuri de către locuitorii acestui pămînt românesc». Tot ce a urmat, în acea seară de 26 mai, a reprezentat expresia de culoare, sunet și simțire poetică înscrisă în triada cultură-patrimoniu-turism. Diversitatea programului și bogăția de idei, numeroasul public și nivelul valoric ridicat al invitaților au făcut ca desfășurarea să se așeze mai aproape de spiritul revistei «România pitorească». După ce au obținut premiul revistei și au fost anunțați că vor primi echipament de munte din partea C.J.O.P. Cluj, pentru rezultatele excepționale obținute în expediția din anul 1977, pionierii echipajului «Ocrotitorii Apusenilor» (Școala generală Filea de Jos), conduși de profesorul Alexandru Marcu, au interpretat «Balada Retezatului», un montaj de cîntece și poezii despre cătunele lor cucerite prin munții patriei și marșul-imn al echipajului. Seria versurilor recitate de autori a fost deschisă de tînăra poetă Baila Zsoffia, cultivînd o Transilvanie a simbolurilor. Confratele universitar Ion Pop ne-a oferit, revelatoare, din ultimul său volum «Gramatică tîrzie», cîteva poezii de meditație și o vibrație intelectuală remarcabilă («Casa — mama»), o sumă de cuvinte în care-mi trăii, prin care. Trecînd prin «Pastel», poetul Horia Bădescu (din volumul «Cîntece de viscol») și din poema «Turda, anul 1601», a urmat marea mărturie a celui care ne-a implinit vremelnic, vrerea de neam. Muzica folk s-a integrat perfect ideii cenaclului, unora le-a preluat spațiul transilvan; elevul Radu Vaida și muzicianul Vasile Ciceanu sînt abia la începutul drumului, în vreme ce eleva Cristina Bozi, cu un timbru aparte și un repertoriu plin de gingășie — «pădurea e viața pădurea cu (...)» și grupul «Polirom»,

a cărui solistă este, ne atins inima strunei a consacrării. La fel de apreciate au fost și proiecțiile de diapozitive color ale grupului «Stereo 3», condus de speologul Valentin Crăciun («Retezat» și «Primăvara»), îmbinare perfectă și incîntată la drumeție între imagine de excepție, muzică și intensă rostire patriotică. Seara s-a încheiat cu filmul clasic «Ambasadorii prieteniei», realizat de Ion Visu, din peripețiile tinerilor americani care ne vizitează anual, colindînd țara din înălțimi munți pînă-n însorita Mare.

CONSERVAREA MEMORIEI NATURALE A PĂMÎNTULUI ROMÂNESC

În urmă cu o jumătate de secol (18–22 aprilie 1928), în Aula tinerei Universități clujene (înființată în toamna lui 1920), sub înaltul patronaj al savantului de renume mondial Emil Racoviță, președintele Academiei Române, cel care inaugurase la Cluj primul Institut speologic din lume (20 aprilie 1920), se ținea Întîiul Congres al naturaliștilor pentru conservarea memoriei naturale a pămîntului românesc. Peste două sute de oameni de știință din întreaga țară puneau atunci bazele unei largi și complexe acțiuni de cunoaștere și salvare a valorilor spațiului carpato-danubiano-pontic, pentru conștientizarea și impunerea în rîndul opiniei publice a preceptelor privind tezaurele inegalabile de natură ale țării noastre, în care s-a zămislit un popor, și transmiterea acestora, nealterate, viitorimii. Cu numai un an înainte, academicianul Alexandru Borza lansase un apel național: «**Ne trebuie o lege pentru ocrotirea naturii!**», dezideratul sub flamura căruia aveau să se desfășoare congresul și apoi încă multe alte acțiuni menite să statueze criteriile și obiectivele ce vor facilita armonizarea activităților umane cu procesele naturale. Cu destule lacune, o astfel de lege apare, printre primele de pe glob, în virtutea ei înființîndu-se Parcul Național Retezat (1935) și căpătînd regim de ocrotire o serie întreagă de zone, specii, monumente...

Purtător al unor însemne distincte, din vremi imemoriale, pămîntul românesc — lut cu-i pastră, pădure, floare, apă, creangă și fir de iarbă — este o orupție din care s-a brăzdat însăși ființa noastră națională, realizîndu-se în milenii relația mediu-cultură, creîndu-se un sistem unitar al existenței materiale și spirituale, un cod de conexiuni social-istorice conform elegiilor pămîntului. Sintem azi în posesia unor legi, decrete, hotărîri și decizii care confirmă tocmai această realitate, demonstrînd pluralitatea atenția acordată de statul nostru socialist ocrotirii, conservării, valorificării științifice și punerii în circuitul public a tuturor acestor mărturii reprezentative pentru pămîntul și poporul român. Și iată că, după 50 de ani de la Congresul naturaliștilor, în municipiul Cluj-Napoca s-a ținut a IV-a CONFERINȚĂ NAȚIONALĂ DE OCROTIREA NATURII (25–27 mai 1978), manifestare cu profunde semnificații și direcționări de cursă lungă pentru amplă acțiune de cunoaștere, cercetare și apărare a mediului înconjurător. O sesiune de referate și comunicări, o gală de filme «Pro Natura», o expoziție de carte, publicații, fotografii și afișe, o masă rotundă privind conservarea memoriei naturale a pămîntului românesc și Cenaclul «România pitorească» au fost părțile constitutive ale celei mai cuprinzătoare dezbateri de profil din ultimii ani în țara noastră, organizată de Academia R.S.R. și Comisia pentru ocrotirea monumentelor naturii. Savanți și tineri cercetători, profesori universitari și cadre didactice din învățămîntul mediu, muzeografi și specialiști în domenii conexe au dezbătut multiple aspecte ale conservării ecosistemelor naturale, preîntîmpinării fenomenelor poluante, educării tinerei generații în spiritul dragostei, de reconstrucție ecologică și orientare conștientă și responsabilă față de natură. Un loc aparte l-au constituit comunicările privind studiul și importanța înființării Parcurilor Naționale Munții Apuseni (Valeriu Pușcariu, Nicolae Boșcaiu), Cheile Cernei-Semenic (Petre Bănărescu, Zeno Oarcea, Ladislau Schrott), Cheile Bicazului-Lacul Roșu (Clement Hareanu), Cheile Nerei-Beușnița (Teodor Neilbart, Petre Bănărescu, Zeno Oarcea), Delta Dunării (Nicolae Tonuc) și Munții Rodnei (Alexandru Filipașcu, Toma Seghedin, Gheorghe Pinzaru), unde au

de studii aprofundate s-au bucurat numeroase rezervații naturale — forestiere, floristice, faunistice, paleontologice etc., reliefîndu-se faptul că în condiții de protecție s-au refăcut zonele respective, s-au înmulțit speciile pe cale de dispariție și endemismele, reechilibrîndu-se ecosistemele. Lucrările acestui înalt forum pentru conservarea memoriei naturale a pămîntului românesc au fost conduse de academicianul Victor Preda, prof. Nicolae Botnariuc, membru corespondent al Academiei R.S.R., și prof. Valeriu Pușcariu, participant și la Congresul naturaliștilor, din 1928.

PENTRU O ASOCIAȚIE A OCROTITORILOR PATRIMONIULUI

Izvorîtă din analiza conștientă a realității, a necesității și dreptului fiecărui popor de a-și ocroti avuția națională, avînd numeroase similitudini de gen pe plan internațional, legislația românească referitoare la ocrotirea patrimoniului cultural național se înscrie ca unul dintre cele mai importante acte politice contemporane și în același timp un fundamental act de cultură.

În județul Cluj, sarcinile de coordonare unitară a activității de evidență, pază, păstrare, conservare și folosire a bunurilor din patrimoniul cultural național, de urmărire a executării planurilor de cercetare, conservare și restaurare și a punerii în circuitul public a bunurilor culturale conform legislației în vigoare, revine OFICIULUI PENTRU PATRIMONIUL CULTURAL NAȚIONAL organizat din 1975, în cadrul MUZEULUI DE ISTORIE A TRANSILVANIEI, din Cluj-Napoca. În perioada care s-a scurs de la decretarea Legii nr. 63/1974, s-a definitivat noua listă a patrimoniului cultural național, care se află în prezent în faza avizelor legale și a prezentării spre aprobare la Consiliul de Miniștri, listă care de fapt se completează în fiecare an. La nivelul județului Cluj, se cuprinde pînă în prezent peste 10 000 de bunuri mobile din diverse domenii, 325 de monumente de arhitectură, 10 monumente de artă plastică, 11 monumente memoriale, 3 rezervații de arhitectură, 38 rezervații arheologice și 12 rezervații și monumente ale naturii. În etapa actuală, principalul obiectiv îl constituie înscrierea în evidență, inventarierea sau cu alte cuvinte cunoașterea bunurilor culturale în funcție de tipul și deținătorul lor. Păstrarea, conservarea, valorificarea științifică și punerea în circuitul public ale bunurilor care alcătuiesc patrimoniul cultural național este un alt comandament al activității noastre. Pe baza cunoașterii stării de conservare a bunurilor, Oficiul nostru întocmește liste anuale cu propuneri de restaurare a patrimoniului din județ, indiferent de deținătorul acestuia, acordînd o atenție sporită punerii lui în valoare, într-o strînsă colaborare cu comisiile de ocrotire a monumentelor naturii și de protecție a mediului înconjurător.

Precizînd că una din sarcinile curente ale Oficiului este să promoveze o politică de valorificare plenară prin toate mijloacele a patrimoniului cultural național și pentru că avem exemplul echipajului de pionieri «Ocrotitorii Apusenilor» de la Școala generală din satul Filea de Jos, comuna Ciurila, propunem revistei «România pitorească» lansarea organizării unor echipaje, cercuri sau asociații de prieteni pentru ocrotirea monumentelor, coordonate de organele județene și cu asistența directă a Oficiului și a muzeelor de specialitate. O asemenea asociație va trebui să aibă un caracter de masă, să antreneze un număr cît mai mare de membri din întregul județ sau din mai multe județe, ca în cazul Munților Apuseni, să fie deschisă oricui manifestă înțelegere și respect pentru istoria, frumusețile și bogățiile naturale ale patriei noastre. Se va crea astfel o rețea de entuziaști care vor contribui la constituirea, dezvoltarea, întreținerea și ocrotirea patrimoniului cultural național.

NICOLAE CORDOȘ
șeful Oficiului pentru patrimoniul cultural național Cluj

ACASĂ LA EXPEDIȚIONARII DIN FILEA DE JOS

A urcat pe scena Casei de cultură a studenților clujeni întregul echipaj (14 pionieri, îmbrăcați în frumoase costume de munte): **Pavel-Daniel Costea** (căpitan, 13 ani), **Voichița-Maria Luca** (secund, 14 ani), **Ana-Adeluța Bonda** (responsabilă cu ocrotirea naturii, 15 ani), **Marinela Vomir** (meteorolog, 12 ani), **Marina Tarța** (ecolog, 13 ani), **Valeria-Dana Hodrea** (botanist, 12 ani), **Vasile Birdea** (zoolog, 14 ani), **Elena Micliuș** (hidrolog, 14 ani), **Emilia Hodrea** (sanitar, 13 ani), **Valeria Martiș** (bucătar, 13 ani), **Simion Bria** (istoric, 12 ani), **Dan-Olimpiu Luca** (fotograf, 12 ani), **Augusta Tarța** (etnograf, 14 ani) și **Simion Lupea** (geograf, 13 ani). Și profesorul **Alexandru Marcu** (comandant, 29 ani).

Fotografii de
NATALIA DUMITRU

Peste două zile, după oamenii de știință și reprezentanții redacției noastre lăsam mașinile pe malul Văii Hășdății și urcam printr-o grădină spre școala unde învăță acești copii pentru a-i cinsti, a-i omagia. Înaintea noastră, aici fuseseră aduși în același scop academicianul biolog Eugen Pora și profesorul arheolog Hadrian Daicoviciu, delegații Consiliului Național al Organizației Pionierilor și reprezentanții unor foruri județene de partid și de stat. Despre copiii expediționari s-a scris în presa locală și-n revistele de mare tiraj, plecările și sosirile lor au fost anunțate la radio, au apărut și la televizor, sînt prezenți și-n «Lecturi literare» — manualul pentru clasa a VIII-a! Anul trecut li s-a acordat trofeul, diplomele și medaliile «Asaltul Carpaților» (special constituit) și le-au fost înmînate legitimațiile de «Prieteni ai Muzeului de Istorie a Transilvaniei», după ce li se crease statutul de colaboratori permanenți ai Grădinii Botanice din Cluj-Napoca și de emici custozi ai Comisiei pentru ocrotirea monumentelor naturii.

Pentru ce toate acestea? Cîți pionieri și cîte școli din țară se pot mîndri cu un asemenea palmares? De unde atîta interes pentru un sat pierdut într-o geană de piatră?

Școala din Filea de Jos e cățărată pe un dîmb, dominînd întreaga așezare de nici două sute de fumuri, împrăștiate pe dealuri și văiugi, sat moțesc coborît, pe la începutul secolului al XVII-lea, din coroana Apusenilor, sortit vreme îndelungată să poarte haina anonimatului, ai cărui tineri vedeau pentru prima oară trenul cînd plecau la armată. Directorul-profesor Gavril Vomir găsise aici, în urmă cu 10 ani, o șandrama cu trei săli de clasă și două camere mici pentru cadrele didactice. Școală și drum; lumină și cale deschisă spre lumea largă — aceasta era lipsa urgentă. Pentru copiii lor, fiii n-au precupețit nici un efort; părinți din casă-n fiu, au devenit zidari, tîmplari și betoniști, ridicînd orgolioși o clădire cu patru clase mari, laborator, bibliotecă, cameră pentru profesori, cancelarie și alte încăperi. Cu ochii mari și suflete curate, cu dorința de-a le răsplăti, într-un fel, cheltuiala de sine, copiii lor au devenit purtători de cuvînt ai satului. Ei au găsit comoara numită PAPUCUL DOAMNEI — **Cypripedium calceolus**, în zona Pîrîul Dumbrava, declarată imediat de specialiști rezervație botanică. Descoperirea încă nu fusese întîmplătoare, gingașa floare-condur de aur crește acolo de cînd lumea; copilul care a adus la școală vestea cea mare făcea parte din echipajul pionieresc «Ocrotitorii Apusenilor», înființat în '73 de profesorul de biologie Alexandru Marcu, proaspătul absolvent al universității clujene, reîntors printre ai săi. Așa a început aventura cunoașterii, lupta lor pentru păstrarea și ocrotirea naturii, înființîndu-se aici primul cerc ecologic din mediul rural din țara noastră. Au pătruns în templul munților îngrijind florile și pădurea, trasînd poteci și marcîndu-le, cercetînd ruinele cetăților medievale Liteni și limpezind lacurile, practicînd turismul și drumeția din largul unghi al culturii, cuprinzător a tot ce înseamnă instruire și civism — adică atitudine morală și educativă față de valorile moștenite de la moși-strămoși. Apusenii le-au fost piatra de încercare și totodată rampă de lansare spre alte zări. Au urmat Ceahlăul și Retezatul. Așa și-au îmbogățit sufletul an de an, adunînd în minte și trup comori pentru tot restul vieții. Cei mari, din primele formații ale echipajului, au ajuns elevi la liceele din Cluj-Napoca și Turda, reușita lor la examene fiind dovada peremptorie a faptului că au ridicat drumeția la rangul de disciplină, de știință. Tocul sub... ideii de ocrotire a patrimoniului cultural și natural. Chiar așa începe și imnul lor: «**Noi ocrotim natura/ Acestui brav popor,/ Vrem s-o păstrăm frumoasă,/ Azi și-n viitor.// Nu vrem să se distrugă,/ Tu, omule, să știi,/ De ea avem nevoie/ Și-n anul două mii!**»

El participă direct, prin acțiuni concrete, la eforturile reconcilierii dintre om și natură. De «Ziua păsărilor» au montat în parcurile din Cluj-Napoca 40 de cuiburi, de «Ziua codrului» au plantat sute de puieți de brad, de «Ziua internațională a protecției mediului înconjurător» au efectuat lucrări de îngrijire a pădurii din Hășdate. Mai mult, au inclus în calendar o zi a pădurii din Filea, sărbătoare devenită etalon al dragostei lor pentru verde și neam. [illegible]

La ei acasă, în școala lor, la laboratorul [illegible]

Da, în cuibul lor de vis, ei se reîntorc cu imaginile voievozilor, scriitorilor și savanților neamului pentru că au fost în locurile în care aceștia s-au născut și au creat, au ridicat cetăți și s-au jertfit. Prin copiii săi, satul din Apuseni se înveșnicește perpetuu, conectat la marile idealuri ale prezentului. De cinci ani, cîntecul copiilor din Filea de Jos s-a făcut auzit în numeroase colțuri de țară: «Cu toții ne numim cutezători/ Și vom străbate toată România,/ Îi vom cunoaște ale ei comori/ Căci tuturor ne place drumeția».

Grupaj realizat de:
VALENTIN HOSSU LONGIN

Calendar folcloric

Solemnitatea termenării secerișului este una din marile sărbători tradiționale legate de desfășurarea muncilor agricole. În satul patriarhal secerișul nu era lipsit de ceremonie solemnitate. Sfîrșitul recoltei prilejuia desfășurarea unui străvechi obicei, cununa, confecționată din spice frumoase implinite. Ceremonialul își trage numele de la această cunună împletită din spicele cele mai frumoase, purtată de una din fetele satului.

Dar luna lui Cuptor nu este numai răstimpul petrecerilor legate de muncile agricole, ci este perioada în care au loc numeroase sărbători ale cîntecului, dansului și portului popular. ● Străbun obicei, «Tîrgul de fete de pe muntele Găina», la care feciorii și fetele din satele Țării Moților își dau întîlnire. ● «Tîrgul fecioriilor de la Săcele» sau «Sînziene», manifestare folclorică a mocanilor săceleni, are loc la 23 iulie amintește de un vechi obicei din Țara Bîrsei.

«Serbarea cîmpenească de la poalele Topolniței». ● «Festivalul cîntecului, dansului și portului popular» — între 8 și 10 iulie — la Staicovul. ● În ultima duminică a lunii are loc «Nedeia munților» de la Fundata, vestită între serbările montane de vară.

AURELIA CERNEANI

Itinerar etnografic

OSPITALITATE. Puțini vizitatori ai Muzeului satului și de artă populară din Capitală cunosc adevărata semnificație a unei construcții din lemn, amplasată la intrarea în gospodăria adusă de la Nereju Mic, județul Vrancea. Este vorba de un mic lăcaș, cu acoperiș în două ape, de dimensiuni reduse și cu intrarea ceva mai largă. Faptul că este amplasat în partea de rău a gardului, cum la îndemîna trecătorului, deasupra unei bănci de odihnă, dezvăluie un scop pur ritualistic, loc de așezat icoanele în zilele de sărbătoare. Dar nu este așa.

I se spune, simplu, merindar, așa cum aceluiași termen denumește coșurile din nuiele împletite sau chiar țesăturile albe, de formă pătrată, în care sînt transportate bucatele pregătite celor care muncesc la cîmp. Gospodarul avea grijă să așeze în merindar o coajă cu apă proaspătă și un blid cu fructe și pîinișoare pentru trecătorul străin care s-ar fi nimerit să străbată ulițele satului, indiferent la ce oră din zi s-ar fi petrecut aceasta. Înfometat sau numai însetat, drumețul era, în acest fel, invitat să se ospăteze și chiar să-și ia cu el în traista de-ale gurii, fără să fie obligat să mulțumească proprietarului pentru mărinimia lui.

Gestul acesta, al ospitalității, face parte din categoria acelor legi nescrise pe care poporul nostru le-a păstrat și le-a transmis din generație în generație. El se cuprinde în sfera acelui sentiment atît de uman pe care îl numim, într-un cuvînt, omenie. Pentru că omenească este grija celui care, aflat în casa lui, înconjurat de ce să și avînd cele necesare la îndemînă, se gîndește că un alt om, împins de vreo nevoie, mai mult sau mai puțin gravă, străbate drumuri străine.

Desigur că azi nu vom mai găsi merindare presărate la intrările în gospodăria localnicilor urbani, ceea ce nu înseamnă că a slăbit și spiritul de omenie. Vocabularul limbii române păstrează un verb de o gingășie aparte, încărcat cu semnificații multiple și pe care puține popoare îl pot traduce cu un termen similar: a omeni, adică a primi un om în mijlocul alor tăi, cu inima larg deschisă, și a-l înconjura cu atenția de care trebuie să se bucure un oaspete. Pentru că un oaspete devine punctul central al preocupărilor familiale imediat ce el păsește peste pragul casei tale.

ROMULUS ANTONESCU

Mica enciclopedie a drumețului

● **Afumați** (B-4) veche localitate așezată la întretăierea pădurilor Strava și Afumați — renumite pentru frumusețea stejarilor lor multicentenari — în nord-estul Bucureștiului, pe DN 2 (E-15), la kilometrul 16. Denumirea amintește de una dintre primele ocupații ale oamenilor de aici: afumatul mangalului. Radu Vodă cel Tînăr cunoscut în istorie ca Radu de la Afumați, a ridicat o cetate al cărei zid gros, de cărămidă, se mai poate vedea și azi la intrarea în comună. Legendele povestesc că la Afumați ar fi fost primul loc de popas al marilor dregători din București aflați în drum spre Moldova. Adevărul e că marele stolnic Constantin Cantacuzino și-a ridicat aici o casă boierească, eurpată la puțin timp după uciderea lui. ● **Bălteni** (B-3) satul aparține comunei Periș. Biserica ctitorită de vornicul Hrizea la 1626 este unul dintre cele mai valoroase monumente de arhitectură din Muntenia. ● **Bolintin Vale** (C-2) locul în care s-a născut, a copilărit și a fost înmormîntat poetul, romancierul și jurnalistul patriot Dimitrie Bolintineanu. Cu puțin timp înainte de a fi internat la spitalul Pantelimon, (unde fostul ministru, grav bolnav, a fost adus fără haine, murind la 20 august 1872), artistul scria: «Toate libertățile ce lipsesc și care se sustrag vor fi complete într-o zi. Vom avea libertăți politice și filosofice chiar prin trebuința atît de simțită de popor pentru libertățile casnice. Viitorul este în lumea fizică, în aburi și mașini. El va schimba tot, va abate orice piedică pusă libertății... Omul îl va schimba căci prin mașini va scade importanța brațelor și se va ridica acea a spiritului... Toată România se va cunoaște, se va iubi, căci prin căile de comunicație se vor restrînge și apropia între ele inimile și interesele tuturor românilor...» ● **Brănești** (C-4), comună situată la 19 km pe drumul național București-Călărași. Primăvara, are loc aici, ca de altfel și la **Piteasca**, (sat, comuna Găneasa) un spectacol popular laic de tip carnavalesc. Este vorba de «Cucii», obicei înscris în calendarul sărbătorilor tradiționale, care încheie anotimpul cîșlegilor — sezonul oficierii căsătoriilor — și deschide anotimpul muncilor agricole. ● **Buda** (C-2), popas turistic (58 de locuri în camere de două paturi și un mic restaurant) aflat într-o pădure tînără, pe malul Argeșului. Se poate face plajă și baie. Popasul se află pe șoseaua București-Alexandria (DN-6). ● **Buftea** (B-3), orășel aflat în lunca rîului Colentina, pe DN 1-A la 20 km de București. La marginea lui se află Studiourile cinematografice românești. ● **Căldărușani** (sat desființat, înglobat în satul Brazi) (B-4). Lac, pădure, popas turistic și un valoros monument arhitectural: mănăstirea în al cărei muzeu se păstrează icoane pictate de Nicolae Grigorescu, tablouri de Sava Henția, chivoturi (miniaturi executate din argint bătut și cizelat, uneori aurit și emailat), ferecături (îmbrăcăminte din metal prețios aplicată pe un obiect de cult), manuscrise... Aici a funcționat ultimul scriptoriu (atelier de caligrafie și miniatură) important din țara noastră (sec. XVII) și o tiparniță. ● **Călugăreni** (D-3), loc istoric aflat la 25 km de București, pe șoseaua spre Giurgiu (DN-5). La 13 august 1595, pe cîmpia aflată în imediata vecinătate a actualei comune cu același nume, la confluența Neajlovului cu Clinița, Mihai Viteazul a purtat o bătălie despre care letopisețul cantacuzinesc spune: «Și fu război foarte mare... și mult sînge se vărsă, cît și apa era amestecată cu sînge. Atunce Sinan-pașa, văzînd că nu-i sporește, întumatu-s-au cu rușine...» ● **Cernica**, comună (C-4). Popas turistic, lac înconjurat de o pădure de stejari, situate la 20 km de București, în cîmpia Colentinei. În muzeul mănăstirii se află obiecte de cult, manuscrise, icoane vechi și picturi aparținînd lui Tattarăscu, Henția, Pallady, Tuculescu. În cimitir, mormintele lui Ion Tuculescu și Gala Galaction. ● **Ciolpani** (B-3) comună situată la 25 km de București, pe o ramificație (5 km) din DN 1. Locul este foarte căutat de pescarii și naturaliștii amatori. Căci în imediata vecinătate a comunei se află un parc dendrologic, iar lacul este populat cu variate specii de pești. ● **Comana** (D-3) comună aflată pe malul drept al Neajlovului, la 21 km de București. Mănăstirea, ctitorită de Vlad Țepeș — aflată în plină restaurare — a fost un important punct de sprijin și de refugiu. La sfîrșitul secolului al XVII-lea a fost refăcută de paharnicul Șerban Cantacuzino, din timpul căruia datează și casa domnească prevăzută cu un elegant foișor pe coloane de piatră. În imediata vecinătate a comunei, o minunată rezervație naturală de bujori sălbatici, mărgăritare, ruscuț, tei și stejar. ● **Dridu** (B-4) comună situată la 50 km nord-est de București, pe șoseaua spre Urziceni. Vechea așezare păstrează elemente ale culturii materiale și spirituale din secolele VIII—XI, care dovedesc asimilarea completă a culturii slave. Localitatea a devenit un punct de reper în urma descoperirilor arheologice («Cultura Dridu» este caracterizată prin două aspecte: rural (sec. VIII) și urban (sec. X) constituite din componenta daco-dunăreană a culturii Ipotești-Cîndești (sec. VI—VII). În interiorul ariei de răspîndire au existat cetăți care au avut legături economice cu Bizanțul și Kievul. Ceramica lucrată la roată înceată se făcea dintr-o pastă cu nisip și pietricele, avea decor cu striuri continue sau în benzi, linii în val simple, șiruri de impresiuni făcute cu dinții pieptenului sau din pastă fină arsă, cenușie-neagră, decorată prin lustruire cu linii verticale, oblice, în rețea și în val). ● **Florești-Stoenești** (C-2), comună aflată la 36 km vest de București, pe malul rîului Sabar. În satul Stoenești, muzeul de artă populară și etnografie a Cîmpiei Dunării cuprinde obiecte semnificative ale spiritului creator al omului din popor. Vizitîndu-l, prof. univ. dr Alexandru Falassi, (Universitatea Siena-Italia), unul dintre marii folcloriști ai lumii, a spus: «Uimitor cum transpare sentimentul comuniunii cu natura. Toate obiectele care te înconjoară, de la lingură pînă la lada de zestre, de la ștergar pînă la scoarță au acest leit motiv, căci decorația lor nu e altceva decît o copie stilizată a naturii». ● **Fundeni** (C-4), comună situată la 24 km de București. Este vestită prin măiestria țesătoarelor sale care execută ștergare brodate cu lînică și bumbac alb, ii cu splendide motive ornamentale geometrice, fote cusute cu fir... ● **Giurgiu** (E-3) port la Dunăre, centru industrial și cultural, situat la 64 km de București (pe DN 5 sau E-20). E atestat documentar în 1403. Românii au avut aici o cetate de pază. Mircea cel Bătrîn a construit o cetate din piatră, cucerită de turci în 1417, recucerită apoi de Mihai Viteazul în 1595, reluată de turci, care au stăpînit-o pînă la încheierea tratatului de la Adrianopol. În forma actuală, orașul a fost ridicat după un plan restructurat în 1832. În centru se păstrează un foișor înalt de 22 m construit de turci la începutul secolului XVIII în scopuri militare și restaurat în secolul XIX cînd i s-a adăugat și ceasul. Muzeul municipal (str. Dorobanților 16) cuprinde colecții de arheologie, științele naturii, etnografie și numismatică. Nou înființat: Muzeul luptei de independență a poporului român (Aleea eroilor căzuți în războiul de independență). În apropierea gării, «Podul prieteniei» lung de 2 200 m este una dintre cele mai mari construcții de acest gen din Europa. (În timpul săpăturilor pentru temelia podului, în aluviunile Ostrovului Mocanu, la 9 m adîncime, s-a găsit un rest fosil de frontal al unui Homo sapiens fossilis, de sex feminin, în vîrstă de circa 40 de ani. După cel descoperit în peștera de la Cioclovina, acesta este al doilea exemplar din paleoliticul superior descoperit în România). Hotelul Victoria (tel. 13560) are 92 de locuri, popasul turistic — 84, iar campingul «Vama» — 64. ● **Herești** (D-4), sat aparținînd de comuna Hotarele, situată la 35 km sud-est de București, la 4 km de ramificația ce se formează din DN 4 (București-Oltenița). Palatul «Casa de piatră», construit de Udriște Năsturel (1596—1657), cărturar și consilier al lui Matei Basarab, este un remarcabil monument de arhitectură civilă, reprezentativ pentru secolul XVII; azi în incinta lui se află o expoziție permanentă de feronerie și mobilier. ●

Maia (B-4) sat aparținător comunei Brazi, situată în nord-estul județului. Obiectiv turistic important: casa Catargi. ● **Mănăstirea** (D-6) comună situată la extremitatea județului, în apropierea văii Mostiștea. Cu 12 ani în urmă a fost deschisă aici casa memorială «Alexandru Sahia». ● **Nuci** (A-4) comună situată la 40 km de București, spre Urziceni. În satul **Balta Albă**, schitul Balamuci este un strălucit exemplar de arhitectură postbrâncovenească cu picturi murale în spiritul tradiției brâncovenești. ● **Oltenița** (D-5) port la Dunăre, situat la 60 km de București pe DN 4. A fost cetate romană și, în evul mediu, raia turcească. În apropierea ei se află măgura care a dat numele culturii materiale Gumelnița (ale cărei caracteristici sînt: locuințe de suprafață, așezări pe boturi de deal, abundența obiectelor de silex, apariția uneltelor de cupru, vase pictate cu grafit...). ● **Pisc** (A-3) sat care aparține de comuna Ciolpani din nord-estul județului. Este celebru pentru ceramica sa deosebit de frumoasă. ● **Popești-Leordeni** (C-3) sat, comună suburbană Bucureștiului. Aici se află vestigiile curții marelui vornic Mihail Manu, exemplu de curte boierească fortificată, cu ziduri foarte înalte și contraforturi. ● **Postnicul** (C-3), loc de popas situat pe DN 3 (șoseaua București-Călărași) la km 17,9 cu o abatere la stînga: lac, pădure. ● **Săftica** (B-3) loc de popas pe DN 1 la km 22. 20 locuri de cazare în căsuțe și un han cu 90 de locuri. ● **Sinești** (B-4) loc de popas pe E-15 la km 31. Dispune de 34 locuri de cazare în căsuțe și un restaurant. ● **Snagov** (B-3) comună, lac, pădure, complex turistic situate la 35 km de București pe DN 1 și de acolo, pe o ramificație, 5 km. «...și cînd peste cinci minute vei gusta din acel delicios fel de mîncare, mă prinz — scrie Alexandru Odobescu în «Cîteva ore la Snagov» — că ai să juri cum că vestitul pește de mare rhombus, asupra căruia găteala a deliberat gravul senat roman și pe care l-a cîntat marele Juvenal, n-a putut să aibă așa gust minunat ca plăcica de Snagov...» În Snagov sat există un hotel cu 136 de locuri, un restaurant și un camping. La Snagov-parc se află hanul Vlăsiei. ● **Vlăsia** (B-2) popas turistic cu 18 locuri la km 22 pe DN 7. ● **Urziceni** (B-5), vechi centru administrativ, important nod de cale ferată situat pe DN 2 (E-15) în apropierea rîului Ialomița, pe valea Sărăței. În 1894 a fost declarat oraș.

LUMINIȚA DOJA

Dacă v-a venit ideea s-o porniți spre Apuseni, opriți-vă la Turda și de aici urmați-vă drumul pînă la Cîmpeni ori pînă la Abrud cu Mocănița. O să dureze, e drept, cam vreo șase ore, dar vă asigur că soluția asta, pe care unii n-au decît s-o socotească pierdere de timp ori extravaganță, merită încercată. E un mod romantic de a călători cu un trenuleț ca pe vremuri. Să străbați Valea Arieșului — și de se întîmplă vara ori toamna e chiar un noroc — cu 30 de kilometri pe oră («40 pînă la Moldovenești, că e locul mai drept și de acolo încep curbele multe și cam aspre, precizează mecanicul de locomotivă) — așadar, să te lași în legănarea roților cu rîgarul să vezi fiecare pom, pînă și pietrele din rîu, să urmărești fără să mai fie nevoie să-ți suceșți gîtul minunăția jocurilor de culmi, să ai timp să pricepi și ce culoare au ochii fetelor care-ți fac cu mîna, ei bine, toate astea înseamnă o excursie în lege, nu un simplu transport pe calea ferată, mai ales că un controlor ca Dan Nicolae, de 28 de ani ceferist numai pe-aici, în afară de zîmbet și de vorba «biletele, vă rog frumos», se mai pricepe să îndeplinească, la nevoie, și misiunea de ghid. El o să vă arate peste apa Arieșului, în dreptul satului Muncel, vestitul Fag al Împăratului, cu ciudata lui coroană de frunze care nu cad niciodată, o să vă povestească despre oamenii de prin sate și despre obiceiurile lor, vă va indica, pentru mai departe, legăturile cele mai potrivite din grafic ori o să vă spună despre pasagerii cei mai fideli ai Mocăniței, cei 70 de copii din satul Brezești care, în fiecare dimineață și la amiază, se duc și se întorc de la școala lor din Baia de Arieș. Urmînd paralel firul rîului, strecurîndu-se printre munți, intrînd și ieșind din mici tuneluri, Mocănița merge moțește, cu nădejde, încet și sigur. Vara, prin ferestrele deschise aerul curat al Apusenilor aduce mireasma de miere a florilor de cîmp. Aici, pe Valea Arieșului — și să n-o uităm nici pe colega ei, cea care face drumul Alba Iulia — Zlatna, pe Valea Ampoiului — Mocănița e o veterană demnă de tot respectul. De 90 de ani, de cînd există, moții s-au deprins cu ceasurile trecerilor și opririlor ei, avînd probabil, ca și noi, aceeași imagine a unei bătrîne ce-și face datoria cu toată rîvna. Din înălțimea camioanelor lor, șoferii o salută, o așteaptă să treacă și unii dintre ei au în ochi luciri pline de admirație și nostalgie. Apele rîului o însoțesc, ca și drumurile, cu dragoste, oglindindu-i umbrele mișcătoare în apele lui. Cît despre mecanicii de locomotivă, cînd veți auzi șuieratul Mocăniței prelungindu-se în chip de ecou între munți, să vă gîndiți că cel care l-a pornit este poate Petre Gligor ori Calborean Valeriu. De la ei doi am aflat că motorul Diesel pentru cale ferată îngustă trage cele trei vagoane cu puterea a 450 de cai, că au claxon cu aer comprimat și că trenulețul nu este doar un mijloc romantic de călătorie, ci și cărăuș pentru mărfuri de toate felurile. Vacanțierii însă, îi vor da dreptate electricianului Ion Petre Hentea care spunea că Mocănița nu-i un tren oarecare. Cu ea, zicea dînsul, simți liniștea locurilor, ai impresia că ai intrat într-un spațiu unde timpul curge domol, dar sigur. Care știe arta călătoriei are, desigur, o mie de urechi de auzit la numele ei.

ANDA RAICU

Fotografii de PAVEL TÂNJALĂ

1. Mocănița, o veterană demnă de respect a Munților Apuseni: a împlinit 90 de ani!
2. Mereu un rîu, Arieșul, ne însoțește în călătoria noastră...
3. Biletul, vă rog!
4. Poduri vechi pentru trenuri bătrîne...
5-6. Mergem la școală, la tîrg, la Cîmpeni, cu Mocănița ne duce...
7. Barieră: un moment de respect pentru Mocăniță!
8. Cale liberă!

1

2

3

LA DRUM CU MOCĂNIȚA

4

5

6

7

8

TURISMUL DE MASĂ

La numai cîteva zile după apariția recentului Decret prezidențial privind organizarea și dezvoltarea turismului de masă, Consiliul județean al sindicatelor-Dolj a convocat la sediul său reprezentanți ai tuturor întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor obștești din județ: s-a constituit cu acest prilej ***Comisia județeană pentru turismul de masă*** *alcătuită din 17 membri — oameni cu funcții de răspundere de la întreprinderi și organizații de nivel județean care sînt datoare și implicate să participe la buna reușită a activităților turistice: Consiliul sindicatelor, Consiliul popular județean, comisia femeilor, C.J.E.F.S., Inspectoratul școlar, U.J.C.A.P., U.J.C.M., U.A.S.R., Direcțiile județene comerciale, de sănătate, a economiei forestiere, Consiliul pionierilor, O.J.T., I.T.A., Direcția regională C.F.R. etc. Președinte al Comisiei a fost aleasă* ***Viorica Păcuraru,*** *șefa comisiei cu munca politică, membră a Biroului Consiliului județean al sindicatelor.*

În cîteva reuniuni de lucru, Comisia a întocmit un plan de măsuri care a fost supus spre aprobare Secretariatului Comitetului județean Dolj al P.C.R. Au fost formulate propuneri bine cumpănite, menite să atragă spre sport, mișcare, drumeție, activități turistice colective mase tot mai mari de oameni ai muncii. Măsurile se referă, deopotrivă, la dezvoltarea continuă a bazei tehnico-materiale pentru practicarea sportului, agrementului și turismului din județ. S-a prevăzut extinderea zonelor de agrement din jurul municipiului Craiova — cele de la parcul Craiovița Nouă, Lunca Jiului, Hanul Doctorului, microstațiunea Victoria, Lacul Fintînele. Nu s-au neglijat celelalte orașe din județ: la orașul Calafat s-a prevăzut extinderea și dotarea cu mijloace de sport-agrement a falezei Dunării, la Băilești — a pădurii Balasan, la Filiași — a pădurii Hagraia, la Segarcea — a parcului orășenesc. Propunerile nominalizate în acest plan sînt amănunțit prezentate, fiind menționate lucrările necesare, fondurile alocate, termenul de execuție și cine răspunde de realizarea lor. Marile uzine, combinate, întreprinderi din județ au preluat în patronaj zone de agrement-turism din județ pentru îngrijirea și dotarea lor. Bunăoară, mica stațiune Victoria — 25 km de Craiova — va deveni un «mini-Snagov» căci aici, pe malul lacului și în pădurea din jur, se vor amenaja terenuri de sport, estrade pentru spectacole, se vor ridica cabane colective sau personale — și toate acestea le vor face marile colective de muncă din Craiova care patronează zona.

S-a hotărît, de asemenea, organizarea unor mijloace de transport cu orar fix spre locurile de mare afluență turistică — croaziere pe Dunăre cu vaporașe, trenuri speciale spre Valea Oltului și Băile Herculane, apoi curse permanente de autobuze pentru marele exod de la sfîrșit de săptămînă. Au fost întocmite și grafice lunare pentru existența în toate zonele de turism a unor manifestări artistice și sportive, care să ofere agrement, dar să și atragă în formații artistice, dar mai ales la practicarea sportului, un număr tot mai mare de oameni; vor avea în fiecare sîmbătă și duminică festivaluri cultural-artistice, prezentări de filme, serbări cîmpenești, întreceri sportive între echipele unor întreprinderi sau cele alcătuite ad-hoc.

Toți membrii Comisiei județene au fost repartizați pe unitățile socialiste și cooperatiste din județ, unde între 1 și 15 iunie s-a desfășurat acțiunea de constituire a comisiilor pentru turismul de masă din întreprinderi, fabrici, uzine, instituții, cooperative. A și avut loc, la nivelul județului, o instruire a acestor comisii pentru turismul de masă din unitățile socialiste, dîndu-li-se indicații amănunțite în vederea activității lor și a întocmirii planurilor de muncă proprii. Pentru o largă informare a oamenilor muncii din județ în legătură cu toate acțiunile întreprinse pentru promovarea turismului de masă, a excursiilor, a obiectivelor bazei materiale ce se realizează, a drumețiilor, programelor și itinerariilor turistice nou alcătuite în fiecare unitate a luat ființă ecolțul turistic. O.J.T. Dolj a trecut chiar la organizarea unor birouri de turism permanente în marile uzine și combinate ale Craiovei.

S-a stabilit ca în fiecare trimestru Comisia județeană pentru turismul de masă să efectueze analize, să organizeze schimburi de experiență, să consulte în permanență oamenii muncii prin diferite forme — sondaje, chestionare, întîlniri — în vederea diversificării formelor de turism de largă participare.

Ni se pare util să consemnăm, în acest context părerea președintei Comisiei județului Dolj pentru turismul de masă, Viorica Păcuraru:

«Recentul Decret privind organizarea și dezvoltarea turismului de masă semnat de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, statuează o mare obligație, a tuturor factorilor de conducere administrativă și politică, de a acorda o deosebită atenție acestui fenomen social complex care este turismul. Este pentru prima oară cînd turismul de masă este ridicat la rang de problemă de stat și aceasta va avea urmări extraordinare pentru întărirea sănătății, călirea fizică, relaxarea oamenilor muncii de toate vîrstele, pentru practicarea sportului, excursiilor, drumeției și petrecerii timpului liber în natură. Vom avea forme organizatorice pînă în cele mai mici colective de muncă prin care se vor antrena oamenii nu numai la activitățile sportiv-culturale și turistice, ci ei vor participa direct și la constituirea, prin muncă voluntară, a unei ample baze materiale a turismului de masă».

ION PREDA

Nu mi-am închipuit vreodată că intrarea într-o lume de minuni, într-un univers de mirifice frumuseți se poate face recurgînd la cele mai cotidiene și banale gesturi. Adică, în cazul de față, urcînd treptele a trei etaje, apăsînd pe butonul unei sonerii și văzînd cum ți se deschide o simplă ușă, cu nimic prevestitoare, a unui obișnuit apartament de bloc. Dar, abia trecut pragul, și revelația neașteptatului începe să-ți acapareze mintea, inima. Surpriza e totală. Oricît fantezie ai fi avut, nu puteai bănui că în spațiul a trei camere, cît numără apartamentul, se înclipea o atît de diversă și excepțională colecție de artă populară românească.

Dar pentru ca autorul acestor rînduri să nu fie suspectat de vreo vană sau nu exagerare, să facem loc cîtorva cifre. Sus-numita colecție e formată din obiecte de ceramică țărănească, ouă încondeiate, măști, desăgi, ștergare, trăistuțe, clopăței de pat, linguri cioplite în lemn, fluiere, scoarțe, pînzeturi, covoare, cergi, păpuși, fețe de pernă etc... Unele dintre aceste obiecte de artă populară se numără cu sutele și chiar cu miile. Astfel, piesele de ceramică depășesc cifra de 1 500, ouăle încondeiate pe cea de 2 200, iar ștergarele se adună cu sutele...

Uimirea vine din mai multe părți. Una, din concentrarea într-o simplă locuință particulară a atîtor felurite frumuseți. Alta, din virtuozitatea organizării într-un spațiu restrîns a acestei mari comori de artă populară. Mai alta vine din aflarea cauzei existenței acestei tezaurizări de frumusețe. Vedeți dumneavoastră, tot ce se găsește în apartamentul de pe aleea Stânii nr. 5, din noul cartier Titan al Bucureștilor, nu a fost realizat în scopul unei expoziții sau din intenții muzeistice. Tot ce se află acolo e capodoperă sau, dacă vreți, muzeu. Tezaurul își are izvorul într-o nobilă și ardentă pasiune, în combustia unei mari iubiri pentru geniul artistic al poporului nostru, pentru capodoperele creației populare. Omul, posesor al acestor însușiri, se numește Nicolae Zahacinschi și e farmacist. S-a născut acum mai mult de cinci decenii în comuna Mihăileni din județul Botoșani, petrecîndu-și copilăria în ambianța atelierelor de olărit, el însuși trăgîndu-se, după mamă, dintr-o familie de olari. (Are și astăzi, păstrate la loc de cinste, un taler și o oală de lapte, lucrate de un bunic). De ani de zile, acest om nu chiar mic de statură și puțin adus de spate, își dedică orice moment liber, orice zi de odihnă, orice concediu cercetării pe teren a stadiului în care se află evoluția artei populare în cutare localitate, luării de contact cu fiecare meșter popular, pentru a fi la curent cu noile produse. Miile de nestemate ale creației au fost adunate — după propria-i mărturisire — de-a lungul anilor, direct din mîinile care le-au dat forme și culoare și chiar de lîngă vatra în focul căreia argila friabilă și fără glas a dobîndit durabilitate și rezonanță. Omul acesta, care simte fiorul sufletului popular în fiecare linie și culoare, are legături nemediate și poartă corespondență cu peste 500 de făuritori de frumusețe, fiind secondat cu devoțiune în aleasa lui preocupare de soția sa, dr. Maria Zahacinschi.

Uimirii pe care o încerci în primele momente de contact cu acest tezaur de artă țărănească, îi ia locul, apoi, o mare încîntare. Rînduită pe regiuni (Oltenia, Muntenia, Dobrogea, Moldova, Bucovina, Transilvania și Banat) și, în același timp, configurată și după creațiile individualizate ale meșterilor, colecția se înfățișează într-o bogată cromatică de mare diversitate și într-o profunzime de forme și linii impresionante prin rafinament și stilizare. Totul, de strictă autenticitate, cu valoare de unicat. Un ansamblu de culori și forme, semnificativ pentru spiritualitatea poporului nostru, deoarece tocmai varietățile specifice zonelor etnografice sau înzestrării meșterilor atestă, în colecția soților Nicolae și Maria Zahacinschi, suflul unitar al artei noastre populare zămislite din lirism și robust optimism.

TRAIAN STOICA

OCOLUL ROMÂNIEI ÎN 80 DE MINUTE

Arta populară a țării într-un apartament

1. *Ceramică de Kuty (Colibaba — Rădăuți).*
2. *Masă oltenească.*
3. *Cocoșul de Hurez cîntă...*
4. *Ceramică roșie de Rădăuți.*

Fotografii de Vasile [illegible]

Lecturi

ȚARA OAȘULUI

Editura Dacia a publicat de curînd un album dedicat Țării Oașului; fotografiile aparțin lui Ioniță G. Andron, iar prefața e semnată de Pop Simion. Aceste trimiteri bibliografice, necesare într-o recenzie ce se vrea și o imagine rezumativă a cărții, nu reușesc nici pe departe să ne dea o idee a Albumului; rîndurile noastre rămîn numai o mărturie a unei mari bucurii — bucuria de a fi regăsit un Album frumos, gîndit cu o anumită organizare panoramică și cu un sever calcul al esențialului. Mai mult, albumul dedicat Țării Oașului e realizat, după o anumită orchestrare, cu grijă contrapunctării cromatice, dînd în mare, impresia unei simfonii poematice, unei cîntări a peisajului și a omului, fără etnografizare și fără nici un fel de exces fotogenic. Un asemenea caiet de fotografii frumoase se privește în tihnă meditativă, cum spune Pop Simion, cu suflet ușor ca de copil, din unghiul inimii. Rostirea către cititor (sau prefața) lui Pop Simion, nu face o descriere sau o prezentare a fotografiilor, pentru că ele se prezintă singure, fiind icoane sau chipuri concepute ca o cronică a ținutului oșenesc, adică așa cum spune mai departe prefațatorul, o mărturie a matricei noastre stilistice, arborată cu argumentele, tumultul temperamental, credințele, virtuțile și culorile acestei provincii din nordul cel mai de nord al Transilvaniei, piatră de hotar și columnă de umanitate românească, în care națiunea se recunoaște plenitudinar». Și din această rostire și din cuprinsul albumului reiese un adevăr atît de evident: dacă în rostul țării ai nevoie, pentru a vorbi documentar despre strămoși, despre dacii liberi și despre romanii ce-au colonizat Dacia, și de săpături arheologice și de arhive, aici, în Țara Oașului „documentele sînt vii, trăiesc, sînt contemporane cu noi și inductiv, ne conduc spre trecut. Prin aceste documente istorice, perpetuate în oamenii de azi (în obiceiurile, în veșmintele și chiar în fizionomia lor), facem istorie și explicăm, în același timp, fascinația pe care acești oameni și aceste locuri o exercită în mod plenar. În mărturisirea prin care autorul își comentează, desigur simbolic, opera (fotografiile), aflăm chiar laitmotivul acestei cărți: coordonata laică a istoriei noastre. Chipurile bătrînilor prinse pe peliculă par ale căpeteniilor dace transmise din generație în generație, aproape fără mutații fizionomice, 18 veacuri. În autografele prin care oaspeții străini și români elogiază munca lui Ioniță G. Andron, autografe reproduse la sfîrșitul cărții, se atestă interesul internațional al acestei întreprinderi. Un profesor de la Sorbona propune ca imaginile să fie expuse la Muzeul Omului din Paris.

Ca material istoric, sociologic și etnografic, Albumul lui Ioniță G. Andron este — prin selecție — o exigentă monografie a Țării Oașului, realizată cu un ochi de artist, de la peisajele mioritice ale munților, la casele bătrînești din Certeze, de la chipurile de țărani din Racșa (asemuiți cu sfetnicii lui Decebal), la extraordinarele imagini în care e prinsă Sîmbra oilor, obicei specific oșan, de-o vechime milenară. În albumul lui Ioniță G. Andron vorbește cultura românească străveche, dar vorbește și pasiunea artistică și patriotismul autorului care, cu mijloace proprii, a realizat la Negrești un adevărat muzeu sociologic, antropologic, etnografic și poetic al Țării Oașului.

EMIL MANU

Eu, tu, el

PEREGRINI

noi, voi, ei

Urmare din pag. 7

lor sinteză și, desigur, reintorcîndu-se apoi înmiit și benefic în matca lor de geneză, pe care o aureolează în chip binemeritat, dau noi impulsuri operei de construcție națională. Această dialectică a convergențelor în care se află necontenit fenomenologia turismului de masă, reiese clar din concepția unitară care stă la baza Decretului, din statuarea tuturor obligațiilor și menirilor care trebuie să nască și să cultive turismul de masă, stipulîndu-se teritoriul arborescent, practic infinit, în care se exercită deopotrivă Uniunea Generală a Sindicatelor din România, Uniunea Tineretului Comunist, Uniunea Asociațiilor Studențești din România, Consiliul Național al Organizației Pionierilor, Consiliul Național al Femeilor, Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Ministerul Educației și Învățămîntului, Ministerul Turismului, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii, Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum, Departamentul aviației civile și alte organizații și instituții centrale. Iată, așadar, cît de larg este cîmpul interferențelor și cum se conturează tabloul amplu al îndatoririlor ce revin Ministerului Turismului, organismelor sale de specialitate, pe tabla de șah a inițiativei și cooperării, unde puterea noastră în ecuație cu fiecare în parte și cu toți laolaltă devine o necesitate, unde competențele de ordin practic se multiplică la infinit.

Această interpretare a fenomenului mi se pare acut necesară; organizarea și dezvoltarea turismului de masă nu este și nu poate fi concepută ca operă de compartiment, ea trebuie să fie o sumă a convergențelor și contribuției efective a tuturor domeniilor vieții economico-sociale. Acest adevăr ireconciliabil trebuie implantat, după părerea noastră, în gîndirea și practica oficiilor naționale de turism, a oficiilor județene, a lucrătorilor din hotelărie, alimentație publică, din comerț, a lucrătorului de turism în general, indiferent dacă acesta este ghid, director general, recepționer, inspector, șofer, cercetător de economia turismului, bucătar, propagandist, ospătar, dispecer de servicii și programe, economist, indiferent de rang, profesie și locul în cîmpul atît de diversificat al activităților de turism.

Este drept și moral să gîndim astfel, deoarece proclamarea turismului drept bun inalienabil al tuturor celor ce muncesc este — nu un fapt monden, de cronică administrativă — ci o cucerire de ordin revoluționar, ale cărei implicații ni se vor revela cu adevărat abia de acum încolo. Dacă în trecut călătoria și bucuriile legate de aceasta erau apanajul celor puțini și avuți, cînd turismul se numea vilegiatură, huzur, lux și desfrîu, astăzi turismul devine, trebuie să devină, un drept și un bun accesibil tuturor celor ce muncesc. Rațiunea de a fi a turismului de masă este, în concepția partidului nostru, odihna, refacerea cheltuielilor puterii, recreerea, drumeția ca formă de cunoaștere, instruire și educație patriotică, de consolidare a sănătății de trup și a sănătății de minte. Acestor drepturi și nevoi trebuie să răspundă toate programele, inițiativele, facilitățile, soluțiile, itinerariile și serviciile prin care turismul contemporan românesc își va cîștiga, trebuie să-și cîștige cu adevărat, baza de masă pe care o reclamă reglementările recente.

Revista noastră își îndeplinește o îndatorire de onoare punîndu-și paginile sale la îndemîna tuturor acelor ce realizează nobilul deziderat pe care îl comentăm în acest editorial, constituindu-se în tribună liberă de opinie la îndemîna comisiilor naționale, județene, orășenești și comunale pentru turismul de masă — organe obștești ce reunesc sute de mii de oameni, de militanți activi — și, desigur, la îndemîna drumețului, a peregrinului, a omului de pe stradă, a cetățeanului, turistul nostru potențial, scopul, criteriul de valoare și subiectul operei sociale despre care vorbim. În acest punct al realității care se constituie, umanismul societății noastre va pulsa, intens și reverberat, ca într-o oglindă parabolică, mare cît cerul patriei. Nu vom osteni să fim crainicii acestei mirabile autodeveniri.

Luna lui Cuptor

Jubileu 2050

BUCUREȘTIUL, VATRĂ GETO-DACICĂ

Vatra de astăzi a orașului București și cele ale satelor cuprinse între rîurile Argeș, Ialomița și Dunăre au cunoscut, încă din antichitate, o puternică înflorire, deoarece s-au dezvoltat în zona de contact dintre cîmpia joasă a Vlăsiei nordice (masiv împădurit în trecut) și cîmpiile înalte însorite de terase ale Vlăsiei sudice.

Geto-dacii, locuitori ai cîmpiei bucureștene, urmînd tradițiile înaintașilor, s-au stabilit în apropierea rîurilor ce străbăteau aceste meleaguri (Dîmbovița, Colentina, Ciorogîrla, Sabarul și Pasărea), unde au alcătuit peste 20 de așezări mici, nefortificate, cu un pregnant caracter rural. În cadrul acestora s-au descoperit o serie de locuințe sau uneori bordeie. Unele locuințe sînt patrulatere cu colțuri rotunjite (cele din așezarea de la Tinganu), iar cele aflate la Bucureștii-Noi ori la Budești se înscriau într-un oval sau romb. Gospodarii își ridicau locuințe modeste, de obicei cu o încăpere, case construite din cîțiva stîlpi de lemn bătuți în pămînt, legați între ei printr-o împletitură de nuiele, lipită din belșug cu lut. Acoperișul era realizat cel mai adesea din paie sau stuf. În interiorul lor existau vetre sau cuptoare menajere. Într-o locuință din cadrul așezării de pe Dealul Arhivelor s-a identificat o vatră decorată. Prezența acesteia a fost stabilită și la Popești-Leordeni; considerăm că existența lor era legată de un cult al focului sau al soarelui. În jurul caselor s-au construit adesea gropi adînci, în formă de clopot sau circulare, pentru păstrarea proviziilor, pereții lor arși intenționat împiedicau pătrunderea umezelii sau a rozătoarelor. O astfel de groapă a existat la Bucureștii-Noi, unde, în chiupuri mari, din care două au fost restaurate, se păstrau probabil cereale.

Orice civilizație se bazează pe uneltele de muncă, cu ajutorul cărora oamenii produc bunuri materiale. Geții și-au realizat uneltele îndeosebi din fier. Prin multitudinea lor, pe primul loc sînt cuțitele curbe (găsite mai ales la Cățelu Nou și Bragadiru), apoi secerile (Dudești și Cățelu Nou), cosoarele, foarfecele, cîrligele de undiță și dălțile (Dămăroaia și Bragadiru). Anumite tipuri de arme întrebuințate la vînătoare sau în luptă se realizau tot din fier: vîrfuri de lănci ori de săgeți. Remarcăm de asemenea și o serie de accesorii: pinteni semicirculari, nasturi și catarame. Uneltele descoperite în locuirile geto-dacilor aflați în cuprinsul actual al Capitalei aduc lămuriri asupra îndeletnicirilor: agricultura, creșterea vitelor, pescuitul, dulgheritul, prelucrarea pieilor, la care ar mai fi de menționat și prelucrarea metalelor, atestată atît prin prezența într-o locuință de la Cățelu Nou a unor unelte folosite în acest scop, cît și printr-un cuptor descoperit la Bragadiru. Acest cuptor (în fotografie), folosit pentru reducerea minereului din fier, unicul din cîmpia Munteniei, confirmă că și geto-dacii din această regiune se ocupau nu numai cu realizarea uneltelor și a armelor din fier, dar chiar și cu obținerea materiei semiprelucrate.

Un meșteșug important, practicat de către geto-daci, era olăritul. În zona studiată predomină ceramica lucrată cu mîna (din pastă poroasă, grosolană sau din pastă fină, neagră, lustruită) ori cu roata (dintr-un lut de culoare cenușie, mai rar roșie). Formele vaselor, dimensiunile și ornamentarea lor sînt extraordinar de variate. Printre vasele lucrate cu mîna se numără oale înalte sau zvelte, străchini, vase-borcan, alături de ulcele minuscule destinate păstrării alifiilor, ori poate chiar folosite de copii în diferitele lor jocuri; vasul cel mai caracteristic pentru întreaga categorie, și chiar pentru toată ceramica geto-dacică, este așa-zisa ceașcă-opaiț. De formă tronconică cu una sau două torți, acest vas era folosit în gospodării ca opaiț; o atestă chiar urmele de arsură de pe pereții interiori ai majorității exemplarelor cunoscute. Din dorința de frumos, geto-dacii își împodobeau vasele cu linii incizate sau în formă de brăduț; pe lîngă incizii, strămoșii noștri își ornau vasele și prin diferite proeminențe, butoni, adeseori redați în ghirlande. De o mare bogăție este și categoria ceramicii lucrată la roată: «fructiere», capace, ulcioare și chiar chiupuri, a căror înălțime depășește un metru. Ornamentarea acestora se făcea mai ales prin incizii. Ceramica grecească din import este și ea prezentă. Geto-dacii au imitat aceste vase importate. În majoritatea așezărilor — Tei, Bragadiru, Dudești, Bucureștii-Noi, Dămăroaia, Fundenii Doamnei — s-au descoperit cupe cu decor în relief lucrate după modelul celor grecești, deliene. Materialul ceramic se completează cu obiecte mărunte ca: fusaiole, greutăți piramidale, lustruitoare de vase, figurine magice, antropomorfe sau zoomorfe.

Pentru făurirea podoabelor, metalul cel mai întrebuințat era argintul, din care se realizau fibule, brățări spiralice cu extremitățile în forma capului de șarpe. Obiectelor de podoabă getice găsite în București, li se adaugă și un tezaur aflat pe malul lacului Herăstrău. Monedele locale realizate tot din argint au fost mai rar întîlnite izolat, dar cel mai adesea în tezaure geto-dacice, la Herăstrău, Pipera, Vîrteju, Militari și Vitan.

Intervalul de timp în cuprinsul căruia se încadrează descoperirile geto-dacice din raza capitalei noastre este diferit, fiind stabilit pe baza inventarului descoperit. Astfel, cele mai vechi urme materiale geto-dacice sînt la Cernica-Căldăraru (sec. IV-III î.e.n.) și Radu Vodă (sec. III-II î.e.n.). Restul așezărilor, marea lor majoritate, se încadrează în secolele II-I î.e.n., făcînd desigur parte din primul stat geto-dac realizat de Burebista.

MIOARA TURCU

Atlas turistic 3

STAȚIUNI DE INTERES LOCAL

● **AGIGEA.** La 8 km de Constanța, spre sud, între lacul Agigea și mare se află o mică localitate balneoclimaterică. Este aici o plajă lungă de peste 2 km, cu o lățime care atinge 200 m. Stațiunea Agigea ține azi de orașul Techirghiol — stațiune cunoscută pentru apele și nămolul lacului sărat de aici cu mari proprietăți curative. La Agigea turiștii se pot caza în casele localnicilor, pot face cură heliomarină, talazoterapie: un autobuz local face legătura permanentă cu sanatoriul balnear din Techirghiol sau cu cel de la Eforie Nord sau Sud — aflate doar la 4—5 km depărtare. Agigea are obiective de mare interes turistic: **rezervația botanică și zoologică** cuprinde pe o suprafață de 17 000 m.p. rarități de floră mediteraneeană (bunăoară Ephedra distachya din care se extrage efedrina, apoi micul arbore Punica Granatum — rodia), precum și multe rarisime faunistice din țara noastră — cum ar fi

MOTELURI, HANURI, POPASURI PE E-94

LITORAL '78

Marea noastră cea de toate verile

Se umple lumea de Mare. Plaja urcă pînă la cer și stelele sînt nisipuri rămase pe trupurile zeilor. Soarele-și înfige ciutura în cîmpia de apă, fără să-i dea de afund. Trec clipele — scînteietoare zile și nopți ca albaștrii pescăruși ai înaltului. Sirena-i o chemare, iar noi așteptăm vară de vară la Pontul Euxin. Aducem în palme munți, rîuri și păduri, dar le uităm pînă se-ncing și ard pe stîncile bătute de valuri. Orele beatitudinii aparțin fiecăruia, pentru ele, o armie întreagă de lucrători s-a pregătit treisferturi de an: șoferul de mîncar și delfinii, grădinarul și muzeografii, mașinile zburătoare și recepționerul, agenții de circulație și cafetarul, orchestrele și medicul balneolog, reporterii și paznicul de far. Pentru fiecare dintre dumneavoastră, ei sînt astăzi aici, acum, la Marea Neagră — amfitrioni.

● RADIO-VACANȚA, într-un nou lăcaș, chiar pe marginea falezei din Mamaia, între hotelurile «Dacia» și «Select», în fosta «Vila 1» (telefon 3.11.45 sau 3.16.10). Iată cîteva păreri transmise pe calea undelor de către: poetul gruzin Katamadze Djemal — «Pe pămîntul marelui Eminescu ne-am simțit bine. Am văzut cum trăiește și muncește poporul frate român. Sincer vă spun, țara dv. este foarte frumoasă, ca și litoralul Mării Negre, cunoscutele stațiuni Mangalia, Mamaia, minunatul oraș Constanța. Vă mulțumim foarte mult pentru primirea călduroasă, pentru odihnă, pentru zîmbete» ● Dale Cumion, dirijorul corului Summer Singers («Cîntăreții de vară») din Urbandale, S.U.A. — după un turneu prin Piatra Neamț, Brașov, București, Tușnad și-n stațiunea Olimp: «Copiii noștri au petrecut aici zile minunate. Peste tot am fost înconjurați cu dragoste și interes. Am descoperit că aveți un folclor extraordinar. Ne-am plimbat mult pe litoral și ne-a plăcut extrem de mult» ● «CÎNDU-I MARAMUREȘU-N OLIMP» — sub acest generic vă grupa cîteva prezențe ale nordului cel mai de nord în sudul însorit. E, în primul rînd, hotelul și restaurantul «Maramureș» din stațiunea Olimp, de pe terasa căruia, vezi, ca într-o vitrină panoramică, întinsul mării (în orice cameră «bate» apa) și hotelurile cu numele provinciilor vechi românești: Oltenia, Muntenia, Moldova, Transilvania, Crișana, Banat, plus pădurea Comorova și marele camping Olimp, unde sînt adăpostiți în căsuțe și corturi, peste 2 000 turiști pe serie. Hotelul strălucește de curățenie (are 231 camere = 452 locuri), holurile sînt machetate și cu miros de sălcioară, are bar pe terasă și de zi, restaurant cu 500 locuri și terasă. Aici e aici tot personalul de servire este din Maramureș: șef de unitate — Vasile Conțiu, bucătar șef — Liviu Mureșan. Cîteva preparate de «acasă»: horinca zisă evaluată de Maramureș, de 60 de focuri, ruladă de mezeluri și șuncă, ciorbă lăpușană, ochiuri pe spanac à la Mara, șnițel chiuzbdian, «tocană» ciobănească (mămăligă cu brînză la cuptor). La fiecare sfîrșit de serie se prezintă un spectacol folcloric maramureșean. De altfel, Ansamblul «Maramureș», avînd-o ca solistă pe Angela Buciu, poate fi ascultat în fiecare seară la restaurantele «Cătunul» (Aurora) și «Pelicanul» (Saturn). La Galeriile de artă din Constanța sînt expuse peste 60 de lucrări (pictură, grafică, sculptură) ale artiștilor plastici maramureșeni, printre care Alexandru Șainelic, Traian și Mircea Hrișcă, Mihai Olos, Traian Moldovan, Arpad Covaci. ● «SERILE DE TEATRU ANTIC», în primă ediție, manifestare de prestigiu a artei dramatice, înscrisă în Festivalul național «Cîntarea României». Spectacole de teatru antic, grecesc și latin, în interpretarea colectivelor Teatrului național «I. L. Caragiale», Teatrului «Giulești», Corului «Madrigal», Corului și filarmonicii Radioteleviziunii, Institutului de teatru din București și al Teatrului dramatic din Constanța. ● «SUPER-SHOW PARADIS '78» este titlul spectacolului de mare atracție de la barul de noapte «Paradis», din stațiunea Jupiter. Realizat de Zoltan Bolint, de la Opera Română din București, într-o montare fastuoasă, plină de fantezie și bun gust, acest nou punct de atracție al litoralului are ca protagoniști pe Jean Constantin, Dan Spătaru, Gil Dobrică, Mihaela Oancea, Jeanina Matei, Gabriela Teodorescu, Cornel Vârlan, Ștefan Thury și Mariana Meșteșug-Gal; conducerea muzicală — Alexandru Wilmany. ● Cele 32 de minicare din zona sudică străbat în total o distanță echivalentă cu lungimea ecuatorului, în patru zile și jumătate! În general, transportul în comun s-a îmbunătățit față de anii trecuți, prin suplimentarea parcului auto: între Constanța și Mangalia circulă autobuzele 2 și 20, acestea din urmă trecînd prin toată salba de stațiuni, cu program non stop, noaptea circulînd din oră în oră, cu plecare din cele două orașe la «fix». ● EXPOZIȚIE... TURISTICĂ sau altfel spus, expoziție cu vînzare de articole sportive, turistice și de campare, organizată în cadrul Complexului «Perla» din Mamaia (unitatea nr. 477); șeful de complex, Gheorghe Cioromela: «Punem la dispoziția vizitatorilor o gamă foarte largă de articole, începînd cu cele foto și terminînd cu cele de plajă. Deosebite, față de locul în care ne aflăm, sînt cele de campare și munte: corturi de 1, 2, 4, 6 persoane (în total — 15 tipuri), saltele pneumatice de 1-2 persoane, saci de dormit, mese și scaune pliante, șezlonguri, răcitoare pentru alimente, spirtiere, aragaz de voiaj cu butelii, truse de veselă etc. Totul se poate vedea, admira, cumpăra»... ● În taberele de la Năvodari, Costinești, Eforie, Schitu și 2 Mai își vor petrece o parte din vacanță peste 75 000 copii. ● Popasuri la... popasuri «Portița» (175 locuri în corturi și căsuțe), între lacul Razelm și țărmul Mării; «Pelicanul» (200 locuri în căsuțe), lîngă Murighiol; Hanul Morilor (în han și căsuțe-camping), la 17 km de Hîrsova.

VALENTIN HOSSU-LONGIN

LOCURI ȘI POPASURI ILFOVENE

Fie că este vorba de o destindere în după-amiaza cea de toate zilele, fie că au în vedere o recreere la sfîrșit de săptămînă, mulți bucureșteni se gîndesc, între altele, la minunatele frumuseți ale naturii din împrejurimile Capitalei, ca și la posibilitatea de cunoaștere a unor locuri de însemnătate istorică sau cultural-artistică. Deci, încotro să pornească?

● Un prim popas la **hanul Buda**. Plasat într-un cadru natural fermecător, pe malul rîului Argeș, la 20 km de București, pe șoseaua care duce spre Alexandria. Canicula verii nu poate primi pe toți bucureștenii între spațiile mărginite ale ștrandurilor existente în oraș, fapt care explică afluența multor oameni aici. Firește, prinzînd pulsul publicului vizitator, «Coop»-Ilfov a luat măsurile cuvenite: la marginea șoselei, lîngă pod, a fost înălțat un impunător han turistic care oferă condiții deosebite de cazare, masă, precum și diferite servicii, inclusiv locuri la parcare. La han există, între altele, 60 de locuri în camere de cîte două paturi, precum și un restaurant cu terasă (600 locuri la mese), care servește cele mai felurite preparate culinare, multe dintre ele cu specific tradițional. În același context se cer menționate și nenumăratele chioșcuri și puncte de desfacere — înșiruite în incinta zonei de agrement, pe plajă și în pădure — care oferă gustări, produse de patiserie, cofetărie, băuturi răcoritoare, articole cosmetice, de plajă etc. Tot aici se află și puncte speciale de închiriat echipament sportiv sau jocuri distractive. Plajele, terenurile sportive special amenajate între păduri (volei, baschet, fotbal, tenis de masă, popice etc.), precum și aleile odihnitoare, printre copaci și fîntîni, sînt argumente în plus care justifică atracția acestei minunate zone de recreere și agrement.

● Sînt oameni care iubesc și munții. Fie vara, fie iarna, drumul către Bucegi trece tot prin Săftica. Nu întîmplător, aici la km. 22, pe magistrala București—Ploiești—Brașov, cooperația de consum a creat încă un popas turistic deosebit. Bănuiți: este vorba de **hanul Săftica**. În așteptarea oaspeților stau 40 de locuri pregătite în orice moment pentru găzduire. Restaurantul și crama amenajate în stil rustic, precum și grădina de vară, protejată de coroanele unor copaci umbroși, pot primi 350 consumatori dintr-odată. Gazdele recomandă cîteva specialități ale casei: mult gustata ciorbă de burtă cu pîine de casă, puiul țărănesc la cuptor servit cu mujdei și mămăliguță, iar ca desert trigoane cu brînză dulce și stafide. Iată suficiente atu-uri pentru a nu fi ocolită nici această unitate care, credem, rămîne un loc preferat de cei ce vor să petreacă o zi sau mai multe în ambianța plăcută de la Săftica.

● DN 7 — km 22... Încă o direcție care duce spre odihnă, oferind un bun prilej de întîlnire cu natura. În plină pădure, la Rîioasa — loc ce amintește de vestitul Codru al Vlăsiei — se află **popasul turistic Vlăsia**. Restaurantul, grădina de vară și foișoarele plantate printre copaci, toate însumînd 400 de locuri la mese, creează un cadru propice servirii unui meniu variat din preparate românești. Tot aici, în pădure, numeroase căsuțe sînt oferite ca loc de odihnă. Amfitrionii n-au scăpat din vedere nici amenajările de agrement, popicăria sau alte locuri distractive și, bineînțeles, spațiile rezervate parcării. Deci, notați și amănuntul acesta, apoi să urmăm un alt itinerar...

● ...București—Brănești (DN 3). După ce vom parcurge 19 km, în imediata apropiere de pădurea Pustnicul, ne întîmpină **restaurantul Brănești**. Aici gazdele oferă, pe gusturile oricui, diferite preparate culinare. Dar, produsele de zahana și peștele au fost și vor rămîne «cap de afiș» pe lista de bucate. Spre convingere, oricine dorește să petreacă cîteva ore plăcute la Brănești, se poate deplasa chiar cu mijloacele de transport în comun. Așadar, încă o invitație adresată de prestigioasa firmă **«Coop»-Ilfov**, care vă propune, totodată, și o altă vizită:

● **Complexul hotelier turistic Măgurele.** Situat la sudul Capitalei, în așa-numitul «orășel al fizicienilor», la numai 30 de minute de mers cu autobuzul 103-R, vizitatorul poate afla că aici cooperația de consum coordonează întreaga activitate comercială a localității. În acest sens, reprezentativ, este și complexul hotelier și de alimentație publică: 180 locuri la cazare în condiții de confort sporit, cu încălzire centrală și locuri de parcare; 350 locuri la mese în restaurant, la cramă, pe terasă și la cofetărie; un supermagazin care desface produse industriale și alimentare; în sfîrșit diferite unități de prestare a unor servicii pentru populație (centre de comenzi, întreținere și reparații), constituie, de asemenea, un punct turistic comercial de mare atracție, care merită să fie văzute. Adăugind la toate acestea politețea deosebită a întregului personal, veți înțelege, în ce constă ospitalitatea pe care o puteți întîlni în cadrul unităților cooperației de consum, dintre hotarele județului Ilfov.

Text și fotografii
LICĂ IOSIF

1. Hanul «Vlăsia» — Ilfov.
2. Complexul Măgurele — București.
3. Motel — restaurant «Buda» al cooperației de consum — Ilfov.

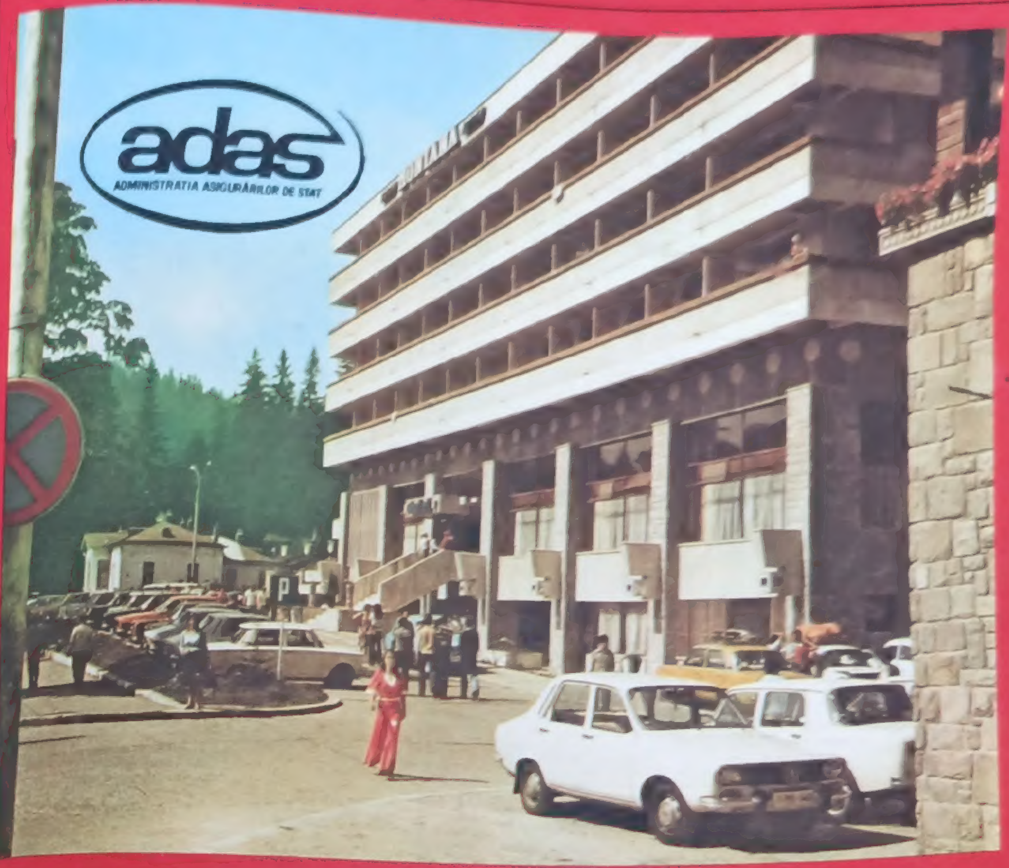

ADAS
VĂ RECOMANDĂ

Administrația Asigurărilor de Stat aduce la cunoștința celor interesați că pot contracta asigurarea de accidente — la alegere — într-una din cele 4 variante, fiecare din acestea prezentînd caracteristici diferite, astfel:

● ASIGURAREA DE ACCIDENTE CU SUME ASIGURATE FIXE, totale, de 15 000 de lei, la care primele de plată pe o durată de 3 luni sau de 6 luni sînt, de regulă, de 12 lei sau de 15 lei, în funcție de profesia persoanei care se asigură și de felul întreprinderii în care lucrează.

● ASIGURAREA DE ACCIDENTE CU SUME ASIGURATE CONVENITE, la care primele de plată sînt, în funcție de aceleași criterii, de regulă, între 1,60 lei și 4 lei pe an, pentru fiecare 1 000 de lei sumă asigurată și se pot achita și în rate.

● ASIGURAREA FAMILIALĂ DE ACCIDENTE, care cuprinde soții, precum și copiii, indiferent de numărul lor, în vîrstă de la 5 ani la 16 ani, la sume asigurate totale de 15 000 de lei pentru fiecare persoană.

Prima de plată, pe o durată de 3 luni, este de 25 lei pentru toate persoanele cuprinse în asigurare.

Toate aceste asigurări de accidente oferă și avantajul cuprinderii în asigurare și a bunurilor casnice și gospodărești pentru o sumă asigurată de 5 000 de lei de fiecare poliță, fără vreo plată de primă suplimentară.

● ASIGURAREA DE ACCIDENTE «TURIST» la care prima de plată este de 15 lei pe o perioadă de o lună, acoperă, pentru sume asigurate totale de pînă la 40 000 de lei, cazurile de accidente ale asiguratului, iar pentru o sumă de 20 000 de lei pagubele la bunurile casnice și gospodărești ale acestuia.

La toate felurile de asigurări de accidente, în cazurile de invaliditate permanentă parțială, suma cuvenită în raport cu gradul de invaliditate stabilit se plătește majorată cu 25%.

Pentru încheierea asigurărilor cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din organizațiile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare, cooperativelor de credit, cooperativelor de consum sau, direct, oricărei unități ADAS.

Tribuna cititorului

● Un apel pentru salvarea dropiei (Otis tarda) ne trimite redactorul nostru, prieten și ocrotitor al naturii patriei noastre, profesorul emerit Werner Klemm, din Sibiu. Sintetic, în timp, situația ei se prezintă astfel: la anul 1900 — efectivele în mare număr pe toate cîmpiile întinse din țară, mai ales pe Bărăgan și mai puțin în podișurile deluroase; «Dombrowski» a văzut la 5 ianuarie 1902 lîngă Mangalia unul dintre cele mai mari cîrduri, pe care l-a evaluat la cel puțin 300—400 exemplare. În 1938, 140 de dropii au fost numărate în regiunile București, Ploiești, Galați, Constanța. Evoluția efectivelor pe teritoriul țării: 1955 — 1 110 exemplare, 1957 — 1 440 exemplare, 1961 — 2 300 exemplare, 1965 — 2 000 exemplare. După această dată, scăderea vertiginoasă a efectivelor: 313 exemplare (1975) și 296 exemplare (1976). Deci, media perioadei 1961—1976 [illegible] 135 exemplare. Concluzii: a) Populațiile de dropie, încă existente, se află în alarmantă descreștere. b) Preocupările (metodele, măsurile) nu erau adecvate situației de pe teren. Propuneri: instituirea imediată a unui colectiv special pentru salvarea dropiei [illegible] participarea specialiștilor la manifestările științifice internaționale dedicate salvării acestei specii în Europa. ● Necazurile unui ghid. Juristul Eugen Dumitrescu, ghid O.J.T. — B.T.T., a pornit la drum cu un grup de ingineri, arhitecți și tehnicieni din Institutul de proiectări al județului Buzău (16—30 martie), după care ne semnalează unele aspecte care au făcut notă discordantă față de tradiționala ospitalitate românească: în braseria unde am servit dejunul s-a optat enorm de mult, circa două ore, pentru numai două feluri de mîncare; în aceeași zi de duminică erau de serviciu numai două tovarășe; complexul «Belvedere» din Cluj-Napoca ne-a dezamăgit profund prin modul de servire: așteptare, ca și grav fîsîeu față de cele 40 de consumatori, și în frumoasele saloane ale restaurantului am observat o servire identică. Cu telexul nr. 292/14.03.1978, sub semnătura Nicoară Nicolae, agenția B.T.T. Sibiu ne confirmă cina la restaurantul «Bufnița» și cazarea la modernul hotel «Continental». Sosind la Sibiu în jurul orei 20, pe o ploaie torențială, am descins la restaurantul mai sus amintit, unde am fost invitați într-un salon situat într-un fost beci, probabil, foarte neprimitor și pe deasupra «populat» de niște cinstiți ai șefului de unitate — toți într-o stare avansată de ebrietate. Solicitînd ca grupul să-și înceteze cinstitul în local, mi s-a replicat că sînt oaspeții săi și că nu-i frumos să-i «provoace», adăugînd: e duminică seara?! Ciudat mod de a rezolva, considerăm noi, o obligație elementară a unui șef de unitate. La hotelul «Continental», o nouă și neplăcută surpriză: nimeni nu știa de sosirea grupului nostru; recepționerele de serviciu mi-au indicat să-mi iau turiștii și să încerc la hotelul «Bulevard». Fiind destul de obosiți (în acea zi efectuasem un traseu de circa 400 km), vă închipuiți ce plăcere ne ofereau gazdele noastre — de a umbla din hotel în hotel, pe o ploaie de nedescris. Am apelat telefonic (după multe insistențe mi s-a dat numărul solicitat, deși ar fi cazul ca acest număr să fie la recepție), la tovarășul Albu, din cadrul O.J.T. Sibiu, care, cu toate că era o oră destul de nepotrivită, a dispus cazarea noastră imediată la hotelul «Continental». Iată deci că se poate. Dar cu prețul a cîți nervi și după cîte insistențe... Insistăm pe această cale pe tov. din O.J.T. și B.T.T. să ne relateze sincer, veridic și controlabil toate anomaliile care apar în timpul excursiilor organizate de ei. ● «Pe urmele plutașilor». Doi tineri din Piatra Neamț, Dan Perciun și Ilie Ghinet, au efectuat anul trecut (29 iulie — 5 august) o interesantă expediție nautică (în fotografie) la bordul unei bărci din material plastic (numită «Dorni 100»), refăcînd drumul plutașilor de altădată. Pornind de pe locul Bicaz Doamnei, din Piatra Neamț, au navigat pe canalele sistemului hidroenergetic al Bistriței și apoi pe Siret, pînă la Galați. După ce ne relatează multe întîmplări, unele frumoase, altele mai puțin plăcute, cum a fost cea în care barca s-a răsturnat, cu care ocazie au pierdut multe obiecte, o parte din hrană și documentele de navigație (!), prietenii noștri subliniază ospitalitatea unor oameni pe care nu i-au cunoscut niciodată — pescari, ciobani din zona Luncii Siretului, printre aceștia fiind nea Mitrache, un adevărat cunoscător al Universului. În continuare, pentru cei ce s-ar încumeta să refacă traseul lor, navigatorii scriu: «Siretul este ideal pentru turismul nautic (de inițiați), și pe lîngă peisaje minunate și o seamă de surprize cum ar fi

meandrele dese, cursul repede pînă la Adjudul Vechi, rădăcinile și copacii fantomă (cînd plouă, albia Siretului se mărește și malurile se surpă cu copaci cu tot, pe unii dintre ei apa îi acoperă parțial, pe alții de tot). Acolo unde există «fantome acvatice», apa este nervoasă și trebuie ocolit punctul încă de la auzirea zgomotului produs de valuri. În dreptul localității Nicorești, există o denivelare care seamănă cu o cascadă, și e deosebit de periculoasă chiar și pentru cei care vîslesc foarte bine. Curentul este mare nu numai acolo, ci pe tot cuprinsul Siretului, fiindcă sînt multe brațe. Numai în acest fel la vărsarea apei în cascadă, de la 50 m se aude un urlet produs de apa în cădere și se evită surpriza de a nimeri pe un braț mai puțin adînc, cu nisip și mîl mult. Întotdeauna pentru a preîntîmpina accidentele, cel de la pupă este bine să se ridice în picioare și e bine să se urmărească curentul cel mai puternic. Să se evite navigarea în apropierea malurilor, fiindcă există riscul de a cădea bucăți din el pe ambarcațiune sau aceasta să se agațe de pietre, rădăcini etc. Pînă în Lunca Siretului curentul este mare și trebuie avut grijă ca la pupa să fie un cîrmaci bun. Se parcurg pe zi cca. 60 km. Se poate înnopta în corturi pe malurile Siretului, asigurînd însă barca foarte bine. Nu sînt animale periculoase și nici țînțari ca în Deltă. Se poate pescui cu undița în condiții excelente. De la vărsarea Bistriței în Siret se navighează pînă la Galați în trei zile. Plecarea este ideală la orele 6 dimineața și se merge pînă la orele 20,30, în nici un caz noaptea. Este bine să se ia apă pentru trei zile și fructe multe. Dintre alimente, nu trebuie să lipsească dulciurile, ouăle, pateurile, brînza, roșiile; nu recomandăm conservele de pește. Este foarte bine ca într-o asemenea călătorie să nu se consume alcool de nici un fel, nici chiar «romul marinarilor». În final, cei doi navigatori își exprimă mulțumirile față de sprijinul acordat de Comitetul U.T.C. al municipiului Piatra Neamț și de Agenția B.T.T., promițînd să realizeze în continuare acțiuni din ce în ce mai îndrăznețe, pentru continua dezvoltare și popularizare a turismului nautic în țara noastră. ● Excursia organizată de Școala generală Șandra (județul Timiș) în colaborare cu Agenția O.J.T. Timișoara, la care au participat 40 de elevi, a însumat 1 800 km (în 8 zile), cu vizitarea unor importante obiective istorice, turistice, geografice și trecerea Dunării, pentru un pelerinaj la Pleven, Grivița și Vidin. «A fost un minunat prilej de educație patriotică», scrie studentul Ștefan Tită, din Timișoara, o pledoarie pentru itinerarele tematice. Din impresiile și sugestiile trimise reținem propunerea ca pe baza unei inițiative locale să se ia măsuri de restaurare a cruci-monumentului de la Călugăreni, ridicată în amintirea faptei lui Mihai Viteazul, distrusă de cutremur, mai înainte de degradarea ei definitivă. La reușita excursiei au contribuit din plin profesoara Elena Ghebaur și ghidul-student Mihai Giurfa. ● Domnești-Argeș, localitate de interes turistic, prezentată de profesorul L. I. Ionescu; din ampla relatare, am reținut: «Această localitate se găsește la poalele munților Făgăraș, culmile mai apropiate fiind următoarele: Sepu, Oticu, Netotu, Pîrsoi, Zănoaga, Bindea, Spinarea, Căpățîna, Drăghina, Brătila; de aici izvorăște Rîul Doamnei, ce străbate comunele Nucșoara, Corbi, Stănești. Comuna noastră se află la răscrucea drumurilor ce duc la Pitești (45 km), Cîmpulung (30 km), Curtea de Argeș (25 km). Avînd această poziție favorabilă, dezvoltarea ei a mers progresiv, ajungînd cel mai important centru administrativ, cultural și economic al ținutului, cu perspective de urbanizare. O dată cu construcția Hidrocentralei de pe Argeș și a organizării gurilor de exploatare a materialului lemnos s-au amenajat drumuri forestiere pînă în inima munților (ex. cantonul silvic «Văsălata»); se poate merge cu ușurință cu autobuze sau autoturisme proprii pînă la Brătila, de unde se deschid priveliști frumoase spre Transilvania. Comuna Domnești oferă turistului, în orice anotimp, nenumărate atracții și posibilități de odihnă, aici fiind un aer foarte curat, ozonat și fără curenți. Turiștii sosiți în localitate vor avea de văzut: muzeul etnografic, expoziția permanentă de artă plastică contemporană, ruinele «Caselor domnești» ale lui Negru Vodă, ruinele unei construcții monahale din secolul al XIV-lea etc. Alegerea judicioasă a traseelor montane oferă posibilitatea cunoașterii unor zone variate și specifice, chiar de către turiștii mai grăbiți, care rezervă ascensiunilor pe munte doar 2-4 zile de vacanță... Complexul turistic recent dat în exploatare dispune de un restaurant cu 100 locuri, o braserie cu 40 locuri, un separeu cu 30 locuri și un bar. Turiștii cazați aici au rămas plăcut impresionați de cochetele camere de locuit ale căror mobilier, în stil popular, creează o ambianță plăcută. Fiecare cameră are apă caldă și rece și tot confortul necesar. La recepție există telefon, tonetă cu articole de cosmetică, parfumerie și artizanat. Pentru valorificarea turistică a zonei sînt în curs de realizare modernizarea drumului Pitești-Domnești-Nucșoara, ca și a celui ce leagă Curtea de Argeș de Cîmpulung. La intrarea în comună, venind dinspre Curtea de Argeș, se va amenaja un camping. Turiștii care vor rămîne mai mult timp la noi, ca și cei în trecere, vor găsi tot ce le trebuie la noul Complex comercial și de prestări de servicii din centrul comunei». Nu rămîne decît ca O.J.T. Argeș să sprijine eforturile locale pentru popularizarea, cunoașterea și dezvoltarea acestei vetre turistice atît de atrăgătoare.

Ecouri

● **Am cercetat sesizarea dv.!** Ca urmare a articolului apărut în coloanele revistei (N.N. Este vorba de criticarea modului în care sînt cazați și serviți turiștii la cabana «Gura Zlata») vă informăm că a fost cercetat acest caz de mai mulți tovarăși, întrucît petiționarul a trimis sesizarea în copii la diferite organe. În data de 5. X. 1977 i s-a dat și răspuns în scris tovarășului Chiriță (N.N. Cel cu sesizarea...) Așa cum a fost menționat și în răspunsul dat tovarășului Chiriță în unele afirmații face exagerări (N.N., corect, pe românește, ar fi exagerează!) Din cercetările făcute a rezultat că la orele 10,00 personalul cabanei a plecat în camere. Verificînd registrul de cazare a rezultat că în acea noapte în afara familiei tovarășului Chiriță nu a mai fost nimeni cazat în cabană. Supărarea tov. Chiriță a provenit din faptul că nu a fost servit cu pește (păstrăv), fiind îndrumat să ceară permis și să pescuiască, întrucît cabanierul nu are păstrăv de vînzare. Tovarășul Chiriță nu a solicitat mîncare, spunînd că are. Noi am considerat foarte grav faptul că tovarășa cabanieră nu a asigurat liniștea turiștilor în cabană și că ea împreună cu familia sa au deranjat pe alții. Pentru aceasta cît și pentru lipsa de amabilitate, a fost pusă în discuția colectivului de conducere și sancționată cu penalizare de 10% din retribuția pe luna octombrie 1977. Director adj. OJT Hunedoara-Deva AL. MORARU

● **Sesizare inexactă și cabanier înlocuit.** «Referitor la nota critică apărută în nr. 2/1978 al revistei dv., privind cabana Podragu, vă informăm următoarele: încă din luna septembrie 1975, la cabanele unde accesul se face pe potecă de munte au fost scoase din sortiment toate băuturile alcoolice, fiind în acest sens primul oficiu din țară care, din proprie inițiativă, a luat o asemenea măsură. În această categorie sînt 7 cabane ale oficiului nostru, printre care și cabana Podragu. În consecință, considerăm că, cele sesizate de tov. Dăscălescu din București, referitoare la expunerea băuturilor alcoolice la această cabană, sînt inexacte. Aprovizionarea cabanei cu alimente și combustibil se face cu măgari, durata unui drum de la cabana Arpașu pînă la Podragu fiind de 8-10 ore (de la 600 m la 2 136 m altitudine), condiții în care este de înțeles că nu poate fi aprovizionată cu apă minerală. Datorită unei slabe preocupări pentru satisfacerea cerințelor turiștilor și gospodăririi cabanei Podragu, cabanierul Budac Victor a fost înlocuit în această iarnă, noul cabanier va fi în măsură a servi ceaiul tradițional la orice oră și de a asigura lenjerie curată turiștilor». Ion Băcilă (șef birou) și Ilie Popa (șef adj. oficiu) — O.J.T Sibiu.

Curier

● **Mihai Mohan, Mediaș.** Ne bucură că la vîrsta dumneavoastră faceți atîtea excursii și drumeții; dorim să ne relatați impresii de călătorie, dar nu rimate, deoarece nu publicăm poezii. ● **Doru Lionăchescu, Zigon.** Mulțumim pentru caldele aprecieri adresate revistei. O rubrică dedicată exclusiv amatorilor drumeției contemporane nu este în atenția noastră, dar urmărind rubrica intitulată «Călători români» veți întîlni pe cîțiva dintre aceștia. Pe Emilian Cristea îl puteți invita la o întîlnire cu echipajul pionieresc participant la «Asaltul Carpaților». Noi am mai transmis Editurii Sport-Turism opinii de-ale cititorilor privind reeditarea unor volume din colecția «Munții noștri», dar fără ecou; de intervenit altfel, nu putem... ● **Maria Chițu, Oradea.** Despre coperta «R.P.» 4/78 am făcut cuvenita precizare în numărul trecut al revistei; a trebuit să facem adevărate investigații grafologice pentru a descifra iscălitura dumneavoastră; un dialog fertil și sincer se poate duce numai cu «corespondenți» certi. ● **Vasile Armega, București.** Informația despre sărbătorirea de la Novaci-Gorj a apărut la «Calendarul folcloric». ● **Dumitru Constantinescu, Dorohoi.** Toate nemulțumirile privind situația cabanelor sînt adevărate. Pentru a veni în sprijinul nostru și al forurilor competente, vă rugăm să vă referiți la cazuri concrete (loc, dată, persoană, grup). Urmăriți mai cu atenție «Biblioteca montaniardului». ● **Ionel Onet, Căldțele.** Nici nu știu ce să răspund; colegii dumneavoastră nu au nimic sfînt în ei! Cît aș vrea să vadă cum se pregătesc și cum fac o excursie-expediție pionierii! Cu așa condei... ascuțit și cu exemple concrete, ne puteți fi de un real folos. ● **Emilian Schwelel, Iași.** Este o mare bucurie pentru noi să constatăm că un elev are atîtea cunoștințe geografic-turistice. Vom publica hărți mai mari și mai amănunțite ale munților, cu traseele noi. Semnele de marcaj nu sînt făcute, desigur, la întîmplare (vezi «Norme privind executarea marcajelor», «R.P.» 13/1974 cu planșă color); vom reveni cu un text explicativ. ● **Col. (r) Gheorghe Benga, Cluj-Napoca.** În Consiliul de Propagandă Turistică este un singur reprezentant al... provinciei: în persoana lui Ion Bîrleanu, director O.N.T. Litoral; președintele acestui for va ține seama de propunerea dumneavoastră. ● **Nae Vasilescu, București.** «Colțul bridgistului» apare o dată la două-trei numere. ● **Grațian C. Mărcuș, Zalău.** Am luat legătura cu istoricul Vasile Netea, care ne-a promis un articol despre drumul străbătut de Mihai Eminescu din Bucovina la Blaj, în 1866, în vederea stabilirii unui posibil itinerar turistic.

PELERIN

BIBLIOTECA MONTANIARDULUI 49

Întocmită de EMILIAN CRISTEA

LA BĂLAN

Plecasem din București cu sentimentul drumețului ce va fi nevoit, prin forța lucrurilor, să se mulțumească în excursia programată numai cu acele bucurii rezultate din greutățile timpului nefavorabil. La Izvorul Olt, unde am coborît din tren, o geană de lumină aruncată peste Piatra Singuratică mi-a dat aile speranța, iar la Bălan, certitudinea unor zile însorite era aproape instantanee. Veniserăm aici la invitația unui grup de tineri entuziaști care, printr-o inițiativă lăudabilă, cercetau și găsiseră sprijin la organizația UTC pentru înființarea unui club de turism-alpinism. Obținuse pentru desfășurarea inițiativei un sediu, pe frontispiciul căruia, anticipat, montase firma: Clubul Turism Alpin Hășmaș. Membrii fondatori ocupaseră pînă la refuz scaunele noului sediu și m-am simțit la început stingherit de faptul că, admițînd, chiar, trei persoane din jurul meu nu-mi puteau egala vîrsta. Dar, văzîndu-le bunăvoința, m-am adaptat repede situației și curînd le-am fost sfătuitor și prieten. S-a citit actul de constituire și toate planurile de viitor ale noului club, a cărui cîrmă a revenit neobositului drumeț Czibulszk Ștefan, transferat la Bălan tocmai de la Baia Mare, unde desfășurase munca unui alt club, înființat de el: Montana.

De cum am ieșit din oraș, însoțit pe drumeții noului club porniți să urce la Piatra Singuratică, farmecul peisajului montan m-a copleșit. Din climat priporos al muntelui se detașa în amurgul serii mănunchiul Pietrei Singuratice, ridicat impunător în pasa adîncă între două vîrfuri: Hăghimașul Mare, (1792 m), decanul de altitudine al masivului în stînga și Vîrful Piatra Ascuțită (1787 m), în dreapta. Apropierea de impunătorul abrupt, dar mai ales bogăția și varietatea sculpturală a stîncilor au întrerupt pentru o vreme discuțiile organizatorice, angajate cu noii conducători ai clubului, deveniți fără protocol prietenii mei. Cei mai interesați erau Vasile Nădejde, debutant în ale drumeției, dar secretar cu stagiu îndelungat al Comitetului orășenesc UTC Bălan și Nicolae Miranu, drumeț pasionat, membru în Biroul Comitetului județean UTC Harghita. De cum am părăsit firul văii, un urcuș accentuat ne-a pus la încercare dexteritatea călcăturii peste stratul de zăpadă înmuiată o dată cu înserarea. Pe sub abajurul cernit al molidișului, poteca se înscria pe coaste priporoase, ieșind cînd și cînd în poienițe numai bune pentru popas și contemplare. Apropiindu-mă de culmile Hășmașului, trăiam sentimentul urcușului spre lumea încremenirilor de piatră albă din Piatra Craiului. Sus se contura unduirea crestelor, iluminate difuz de secera aurie a lunii și lumea țancurilor ridicate să împungă bolta înstelată, iar jos, așezată barieră în fața vegetației, se vedeau grohotișurile. Cînd se împlinise o oră de mers, treceam pasajul doborîturilor de vînt și pînza apelor ieșite din coasta muntelui. [illegible]

EMILIAN CRISTEA

DE LA GURA APEI LA CERNA-SAT

● Ziua I. Pornind de la fosta cabană Gura Apei (798 m) urmăm inițial poteca marcată cu semnul cruce roșie [illegible]

ALEXANDRU PANTAZI

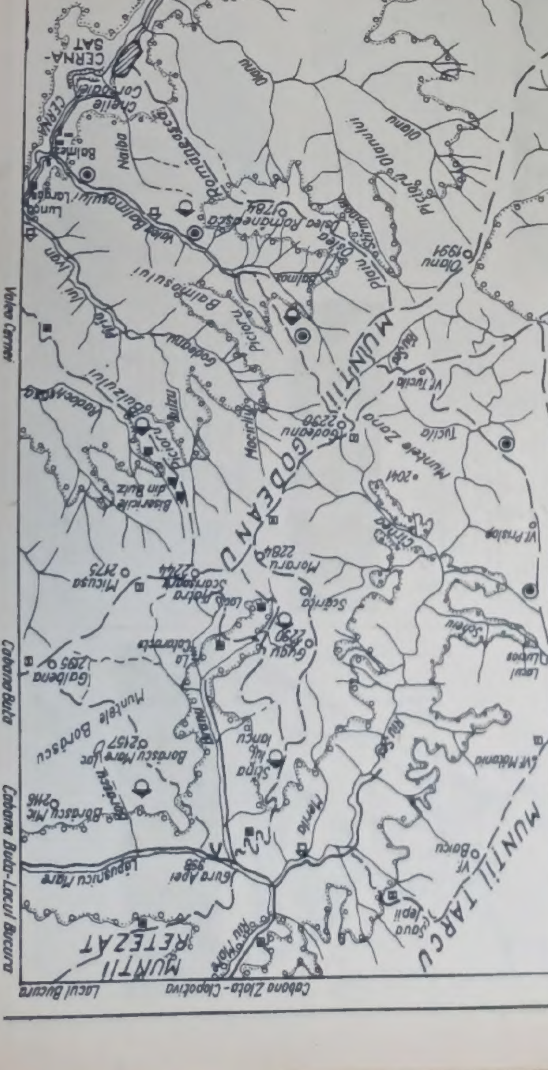

„PUNTEA ALBASTRĂ"

[illegible]

KISGYÖRGY ZOLTAN

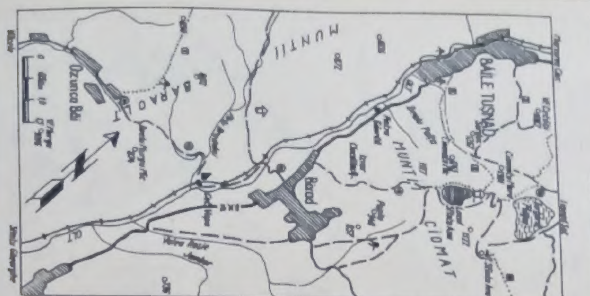

ÎMPREJURIMILE PREDEALULUI

Oraşul dintre cele trei masive superbe — Bucegi, Postăvarul şi Piatra Mare — este aşezat pe o imensă şa de poeni şi crînguri ce desparte Valea Prahovei şi a Timişului. [illegible] Predealul oferă amatorilor de drumeţie montană [illegible] satisfacţii nemăsurate. Încă din 1923 se ţin aici concursuri de schi, şi ani de-a rîndul, cortegii de la cumpăna de ape a dat ţării numeroşi campioni de schi sau alpinism.

Pentru cei ce vin aici să-şi petreacă concediul sau week-end-ul, iată două excursii scurte — o jumătate sau cel mult o zi.

1. PREDEAL — CABANA GÎRBOVA. [illegible]

2. PREDEAL — CLĂBUCET PLECARE — SUSAI — CIOPLEA — PREDEAL. [illegible]

IOAN CODLEANU-PREDEAL

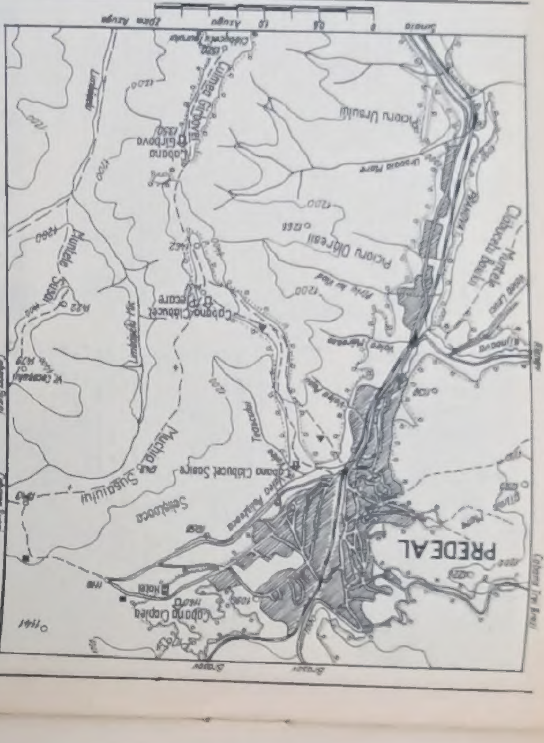

Să prevenim accidentele muntelui
PROGRAMUL ZILNIC

Prima grijă în alcătuirea programului zilnic al turistului este de a planifica timpul în mod judicios, încît la înserare el să ajungă la cabană. Îndeosebi iarna traseul se va parcurge numai pe lumina zilei. Ora apusului şi răsăritului se poate găsi în calendarele obişnuite. Întrucît durata luminii zilei variază în funcţie de anotimp prezentăm şi un tabel cuprinzînd orele răsăritului şi a apusului la diferite perioade din an. La calcul se adaugă cca. 30 minute, înainte de răsărit şi după apus, perioadă în care lumina persistă datorită aurorii sau crepusculului. Soarele apune şi în funcţie de relief. În văile adînci se întunecă mai devreme. Acelaşi fenomen se produce în pădurile dese. [illegible] deplasarea în raport de anotimp, în funcţie de durata zilei-lumină. Astfel, deoarece, iarna, întunericul soseşte mai devreme este indicat ca turiştii să ajungă în apropierea cabanei în jurul orei 16—17. Primăvara, se formează avalanşe prin topirea straturilor de zăpadă de la suprafaţă. De aceea în perioada caldă a zilei (aproximativ între orele 12—14) turiştii nu se vor afla pe trasee. Vara în timpul prînzului, căldura poate provoca insolaţii. Se vor programa deplasări prin pădure, evitînd creasta muntelui sau alte zone neumbrite. Toamna prezintă dezavantajul că lumina dispare mai devreme, iar serile sînt mai răcoroase.

ORA RĂSĂRITULUI				ORA APUSULUI		
Data	1	10	20	1	10	20
ianuarie	7h52	7h51	7h46	16h35	16h55	17h08
februarie	7h35	7h23	7h08	17h25	17h37	17h51
martie	6h54	6h38	6h20	18h03	18h14	18h28
aprilie	5h57	5h41	5h24	18h40	18h54	19h05
mai	5h07	4h54	4h43	19h19	19h30	19h41
iunie	4h34	4h31	4h31	19h53	19h59	20h03
iulie	4h35	4h40	4h49	20h03	20h00	19h54
august	5h04	5h12	5h24	19h41	19h29	19h13
septembrie	5h38	5h48	6h00	18h53	18h36	18h18
octombrie	6h13	6h24	6h36	17h57	17h41	17h23
noiembrie	6h52	7h05	7h18	17h06	16h55	16h44
decembrie	7h32	7h41	7h52	16h39	16h36	16h45

FLORIAN F. FRAZZEI

POŞTA MONTANIARDULUI

• Dr. GEORGESCU HORIA, Bucureşti. Cele semnalate de dumneavoastră cu privire la marcaje şi amenajări sînt juste. Redacţia noastră vă răspunde printr-o scrisoare adresată la str. 1 Mai nr. 27, cod. 78 159, dar ne-a fost returnată cu menţiunea cadresantul necunoscut. • SUSCAN VASILE — Federaţia Română de Turism-Alpinism organizează în luna iulie 1978 în masivul Bucegi o şcoală naţională de alpinism. Pentru detalii adresaţi-vă din timp federaţiei, str. Vasile Conta nr. 16 — Bucureşti. • BONDAR PETRIŞOR, Deva. Pentru a constitui un cerc de turism nu aveţi nevoie de un statut. Cercul poate funcţiona pe lîngă o asociaţie sportivă, club sau casă de cultură. Afilierea la F.R.T.A. o faceţi după constituire, trimiţînd o adresă prin care să arătaţi: Numele şi adresa instituţiei care tutelează cercul, numele cercului, componenţa comitetului de conducere. După aceste formalităţi veţi primi de la F.R.T.A. instrucţiuni şi regulamente.

R.P. MAGAZIN
R.P. MAGAZIN
R.P. MAGAZIN

călători români

IORGA NICOLAE. S-a născut în ziua de 5 iunie 1871 la Botoşani. Prima sa călătorie mai lungă a fost pînă la Iaşi pentru a se înscrie în ultimele clase de liceu. În 1888, după numai un an de studii la Facultatea de litere, corpul profesoral universitar i-a acordat licenţa. Tot ieşenii i-au trimis, cu o bursă, în Italia, pentru două luni. Voiajul acesta se petrecea în aprilie 1890, dar în toamna aceluiaşi an i-a urmat altul, în Franţa, mai întîi, apoi în Germania, la studii, pe timp de patru ani. Cînd a revenit în patrie, în 1894, s-a stabilit la Bucureşti, pe care nu l-a mai părăsit pînă la acel monstruos asasinat din 27 noiembrie 1940, din pădurea Strejnic de lîngă Ploieşti, cînd legionarii i-au pus capăt vieţii. A plecat doar temporar din oraşul ales drept reşedinţă, în deplasări nenumărate prin ţară, prin Europa, în Asia şi America. O dată, în 1917, a fost obligat — în vreme de război — să se refugieze la Iaşi. Călătoriile lui Nicolae Iorga, mai lungi sau mai scurte, s-au consumat în Italia, Franţa, Elveţia, Germania, Austria, Belgia, Suedia, Norvegia, Anglia, Spania, Portugalia, Ungaria, Cehoslovacia, Bulgaria, Grecia, Statele Unite ale Americii, Turcia... În propria ţară a drumeţit de-a lungul şi de-a latul ei, aşa cum au făcut-o un Eminescu, un Vlahuţă, un Ion Simionescu, un Sadoveanu, un Galaction. A şi teoretizat asupra acestui tip de călătorie apropiată: «Mulţi cred că o călătorie înseamnă neapărat un drum lung. Dacă e vorba de a-ţi face recolta pe cale, nu e nevoie să iei în piept lumea, să străbaţi mările şi să-ţi însemni paşii pe multe, felurite şi necunoscute locuri. Şi în apropiere imediată e ceva de adunat [illegible]». În urma drumurilor dese prin ţară, imposibil de reconstituit cu exactitate, Iorga a redactat o suită de scrieri, [illegible]: **Sate şi preoţi din Ardeal** (1902), **Drumuri şi oraşe în România** (1904), **Sate şi mănăstiri din România** (1905), **Neamul românesc în Bucovina** (1905), **Neamul românesc în Ardeal şi Ţara Ungurească** (1906), **Drumuri vechi** (1920), **În Ardealul anului încoronării** (1923), **La Roumanie pittoresque** (Paris 1924), **Amintiri din Ţara Oltului** (1936), **Marea, cum am cunoscut-o** şi **Cum ai călătorim**. [illegible] Mircea Zaciu distingea şi alte nuanţe în pasiunea pentru drumeţie a savantului: [illegible] (Mircea Zaciu, prefaţă la Nicolae Iorga, peisagii, Ed. Dacia, 1972). Acestor coordonate le sînt circumscrise în intenţii, conţinut şi expresie, şi impresiile de călătorie despre spaţiul extern geografic românesc: **Amintiri din Italia**, (1895) **Un viaggio da Venezia alla Tana** (Veneţia 1896), **Pe drumuri depărtate** (1904), **Prin Bulgaria la Constantinopol** (1907), **Note de drum** (1913), **Franţa, Drumuri ale unui istoric** (1921), **Note polone** (1924), **Cîteva zile prin Spania** (1927), **Ţara latină cea mai depărtată în Europa: Portugalia** (1928), **L'Italia vista da un romeno** (Milano, 1930), **O mică ţară latină: Catalonia şi expoziţia din 1929** (1930), **Privelişti elveţiene** (1930), **America şi românii din America** (1930), **Vederi din Grecia de azi şi Cinci conferinţe despre viaţa grecească actuală** (1931), **Venise à l'époque moderne** (Paris 1933), **Despre Olanda. Trei conferinţe** (1936), **Primele mele drumuri italiene** (1936), **Instantanee veneţiene** (1938). [illegible] **Călători, ambasadori şi misionari în ţările noastre şi asupra ţărilor noastre** (1899), **Călătoriile în Rusia ale preotului bănăţean Mihai Popovici** (1779—1771) (1901), **Un boier oltean la Karlsbad în 1796—1798** (1904), **Un ofiţer român în oastea lui Carol al XII-lea** (1902), **Istoria românilor prin călători** (1920—1922), **Rătăcirile în apus ale unui pretendent român, Ioan Bogdan, în secolul al XVI-lea** (1928), **Românii în străinătate de-a lungul timpului** (1935).

VALENTIN BORDA

gastronomie în iulie

Mărturisesc, mare bucurie am avut zărind în librării cartea lui Octavian Stoica «De-ale gurii din bătrîni», pe care în cele din urmă s-a-nvrednicit s-o tipărească editura Sport-Turism [illegible]

SPÎNZURĂFOAME

de la volan şi de pe jos

ÎN LUNA LUI CUPTOR... NU ARDE! E vremea marelui exod automobilistic. [illegible]

LEON SĂRĂŢEANU

yoga şi turismul

[illegible] Bd. Poligrafiei nr. 1, sector 1, Bucureşti, 7558

filatelie turistică

[illegible] Vasile Alecsandri [illegible]

EUGEN PANIGHIANT

umor

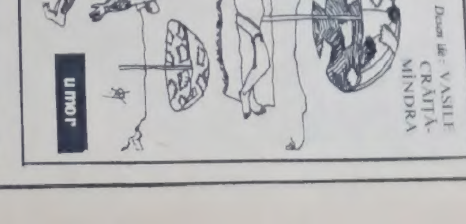

Desen de: VASILE CRĂIŢĂ-MÎNDRA

Coperta I: Bega romantică
Fotografie de Natalia Dumitru

Prezentarea artistică
TRAIAN VASAI

Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" Bucureşti

43528

Lei 3

CUNOAȘTEȚI MUZEELE DIN JUDEȚUL ILFOV?

Muzeul luptei pentru independența poporului român,

municipiul Giurgiu, str. Constantin Dobrogeanu Gherea nr. 3

● Muzeul prezintă cele mai semnificative momente ale luptei poporului român pentru independență și unitate statală, din antichitate pînă în epoca contemporană.

Muzeul de arheologie Oltenița,

str. Argeș nr. 101.

● Sînt expuse obiecte arheologice (cele mai vechi aparținînd culturii Dudești, 4500—3900 î.e.n., iar cele mai recente din sec. XVI-XVII).

● Un bogat și variat material arheologic (unelte, ceramică, obiecte de podoabă și de cult), reprezintă cultura Gumelnița, 3200—2700 î.e.n. Dealul Gumelnița, unde s-a cercetat pentru prima oară această cultură, se află situat la marginea Olteniței.

● Piese unicat (cultura Gumelnița): Zeița de la Sultana, Statueta cu vas pe cap, grupul sculptural «Perechea de îndrăgostiți», două grupuri de vase comunicante.

Muzeul de etnografie și artă populară de la Florești-Stoenești,

(ramificație din autostrada București-Pitești la km 30, încă 5 km).

● Amenajat într-un frumos edificiu, monument de arhitectură brâncovenească, ridicat la începutul sec. XVIII de către Gavril Drugănescu.

● Însumează obiecte aparținînd zonei etnografice a Cîmpiei muntene de mare frumusețe și de importantă valoare prin raritatea lor (țesături populare, costume naționale, ceramică, unelte de muncă, mobilier popular, obiecte din metal, elemente de podoabă etc.).